ԽԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 111 | 12/24 ՅՈՒՆԻՍ 1898 | 5 ՍԷՖԷՐ 1316 | ՈՒՐԲԱԹ

درعليه ده غلطه ده (ماسيس) غزته سى اداره خانه سنه

Նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçue
à la Direction du Journal "MASSIS„
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ
ՕՐԱԹԵՐԹ
Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղ.րշ
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրք.
» » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Սպանօ-ամերիկեան պատերազմը դարձեալ պահ մը երկրորդական խնդիր կ'ըլլայ միջազգային քաղաքականութեան գրասեղանին վրայ. եւրոպական դժուարութեանց ծնունդ տուող խնդիրը ա՛յդ չէ դարձեալ: Անկախաբար այն նախարարական տագնապներէն եւ խորհրդարանական կնճռոտութիւններէն, որ այս պահուս կը տառապեցնեն Եւրոպայի տէրութիւնները, չինական քաղաքականութեան խնդիրը քաջալերական երեւոյթ մը չունի ընաւ երկու մրցակից ազգերուն, Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ մէջ: Նաւահանգիստներու պահանջումները աղէկ կամ գէշ կարգադրուելէ վերջ, հիմակ ալ երկաթուղիներու մենաշնորհի կռիւը կը մղուի Բէքինի արքունիքին շուրջը. մէկ կողմէն անգլիական դեսպան Սըր Քլօտ Մաքտօնալտ, — որ հակառակ իր կորովի գործունէութեան չէ մնացած իր դիւանագիտական ձեռնարկներուն վերջին եւ նորագոյն անյաջողութիւնները, քանի որ աւելի բաժինը առաւ հիւսիսային արծիւը, եւ ծովերու վիշապ ձուկին անոնցմէ հանդրուան մը թողուց միայն, — միւս կողմէն Ռուսիոյ Բէքինի ուժիմ՝ եւ խորամանկ գործակատարը Պ. Բավլօֆ ափ կու տան արտաքին գործոց պաշտօնատունը, չինական երկաթուղիներու մենաշնորհ խնդրելու համար զիրար գերազանցելով: Դժուարութիւնները այժմէն սկսած են: Լորտ Սօլզպէրի որ ամէն բան մարելու կողմն է, չծածկեց սակայն Լորտերու խորհրդարանին անցեալ ուրբաթ օրուան նստին մէջ այն զանազան մտահոգութիւնները, զոր այս պահուս կը պատճառեն Ռուսիոյ նոր ոտնձգութիւնները Չինաստանի մէջ՝ ազդեցութեան լայնագոյն շրջանակներ սահմծելու համար: Հօնկ-Քօնկէն եւ Շանկայէն եկած հեռագիրները ընաւ խաղաղական երեւոյթ մը չունին. Բէքինի մէջ Մաքտօնալտ եւ Բավլօֆ կամ՝ բուն դեսպանը խուլ պայքար մը կը մղեն Լի-Հունկ-Չանկի ականջին մօտ, եւ այս վերջինը Ռուսիոյ խնդրանքներուն նպաստաւոր է միշտ: Ահա Շանկայէն եկած հեռագրին բառական թարգմանութիւնը.

Շանկայ, Յունիս 17

Կ'իմացուի թէ Ուէնկ-Թունկ-Հօյի, որ Բրիտանական շահերուն յայտնապէս նպաստաւոր էր, պաշտօնէ հեռացումը առաջ եկած է՝ անոր նախանձորդ Լի-Հունկ-Չանկի ազդեցութեամբ, որուն ուժ կու տան ֆրանսական եւ ռուսական դեսպանները: Ուէնկ որոշակի նպաստաւոր էր Անգլիացիներուն եւ կը պարզէր Ռուսական յառաջխաղացութեանց վտանգները: Ռուսական դեսպանը Եանկ-Չէ գետին հովտին վրայ անգլիական պահանջումին կը հակառակի, եւ հիմա կը պահանջէ որ երկաթուղի մը շինուի՝ որով Շանկայի գիծը միանայ Բիու-Բէանկի: Կ'աւելցնէ որ, եթէ Չինաստան Անգլիացիներէն երկիւղ մը ունի, ռուսական զօրքերը պատրաստ են Չինաստան քալել, զինքը պաշտպանելու յարձակմանց դէմ: Ռուսական այս անամօթ յայտարարութիւնը Լորտ Սօլզպէրիի դէմ մեծ գրգռում՝ առաջ բերած է թէ՛ Չինացիներուն եւ թէ՛ օտարներուն մէջ, որոնք կը համարին թէ բրիտանական ազդեցութիւնը արագ արագ կ'անհետանայ, կ'աներեւութանայ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ:»

Ահա խնդրը շատ պարզ են. Չարին կառավարութիւնը որոշած է Թագուհիին կառավարութեան ամէն ջանքերուն դէմ կքրել Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ, հիւսիսային Չինաստանի բոլոր դուռները գոցելով անոր երեսին. արդէն հարաւային դուռները բաւական եւ նեղակակից ձեռքերուն մէջ են. եւ խոսք շատ հետաքրքրական է Անգլիոյ դիրքը, եւ աւելի հետաքրքրական, թերեւս նաեւ թատերական ըլլայ, եթէ պաշտօնէ հրաշալի ճիգ մը ընելով չհրաժարի ներկայ քաղաքականութենէն: Չինաստանի հիւսիսային կողմէն Ռուսիա, հարաւային կողմէն Ֆրանսա ազդեցութեան ընդարձակ եւ, եթէ կ'ենանք ըսել, յարձակողական գեղեցիկ դիրքեր, ազդեցութեան շրջանակներ կազմած ձեւած են իրենց համար. ուրեմն ո՛րքան դժուար է Անգլիոյ համար հիմա մնալ ծառին եւ կեղեւին մէջտեղ: Պ. Չէմպըրլէյն թերեւս կարծեց ահաբեկել Ռուսիան, սպառնալից լեզու մը գործածելով իր Պըրմինկէմի նշանաւոր ատենաբանութեան մէջ: Հակառակ թէ՛ լորտերու ժողովին եւ թէ՛ Խորհրդարանին մէջ տրուած ուղղակի կամ անուղղակի հերքումներուն, նուազեցնելու համար այդ ճառին անախորժ տպաւորութիւնը զոր Ռուսիոյ մէջ առաջ բերած էր, հակառակ այս հերքումներուն Ռուսիա անուղղակի վրէժ մը կը լուծէ Անգլիայէն, իր գարաւոր ծրագիրը գործադրելու համար Չինաստանի նկատմամբ: Եւ Լորտ Սօլզպէրիի յայտարարութիւնները վանդաւոր կացութիւն մը միայն գուշակել կու տան երկնային կայսրութեան մէջ երկու մրցող պետութեանց համար:

* *
*

Ըսինք թէ պատերազմը երկրորդական է այս պահուս: Անտիլեան ծովուն մէջ եւ եզերքներուն վրայ նախակռիւներ կ'ըլլան: Բայց Եւրոպայի ցամաքին վրայ իտալական դահլիճին տագնապը կայ, ֆրանսական նախարարութեան դժուարուտ կազմութիւնը կայ, Բայխսթակին անախորժ ընտրութեանց ապագայ հետեւութիւնները կան, Բայխսրաթին (Աւստրիոյ խորհրդարանը) փակումէն առաջ եկած ներքին անհանդստութիւնը կայ, վերջապէս Անգլիոյ համար ՉԻՆԱԿԱՆ տագնապը կայ, միշտ կայ. ուստի այս զանազան դէպքերը բնականաբար գլխաւոր խորհրդածութեան նիւթ չեն կրնար ընել սպանօ-ամերիկեան պատերազմը: Ամերիկա եւ Սպանիա իրենց խաղը կը տապլեն. Հաւանայի պաշարումը աչնան կը յետաձգուի. թերեւս այսօր վաղը վճռական ճակատամարտ մը ըլլայ Սանթիակոյի շուրջը, քանի որ վերջին հեռագիրներուն նայելով, ցամաքային զօրքերը պիտի կրնան դիւրաւ կամ դժուարաւ ցամաք ելլել: Փիլիպպեանք Հանրապետութիւն մը ձեւացուցին արդէն կամ պիտի ձեւացնեն, եւ եթէ արեւուն տակ անկարելի չէ որ Անգլիա, Գերմանիա եւ Միացեալ Նահանգները գործ ունենան Փիլիպպեան արշիպեղագոսին համար, անկարելի չէ նաեւ որ Ամերիկա չհաւանի Փիլիպպեանց Հանրապետութեան, Գուպայի բանակը եւ նաւատորմը զօրացնելու եւ Գերմանիոյ հետ դժուարութիւններ չունենալու համար, որ իր հաշւէն ու սակարկութենէն դուրս էին:

Խորհրդարանական պայքարներով, սպանօ-ամերիկեան պատերազմով, կամ՝ ուրիշ հարցախնդումներով սահղծուած այս անօսակ միջազգային կացութիւնը վերցնելու կ'աշխատի հիմա եւրոպական ճարտար դիւանագիտութիւնը:

Ն.

ԿԵՆՑԱՂԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ
ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Երբ բազմութեան մը մէջ գտնուած ատեննիդ միմիայն ինքնինքնուդ համար կը կարդաք, պէտք է միտքերնուդ կամ ցած ձայնով կարդաք: Ուրիշ ալ հետաքրքրական ըլլայ ընթերցանութեան առարկան, պէտք չէ բարձրաձայն անոր մէջ. հարկ է որ անփութօրէն մէկ կողմ թողուք զայն երբ ընդհատել հարկադրուիք:

Երբ ուրիշներու համար ալ կը կարդաք (այս պարագային լաւ ընթերցանութիւն ընողները միայն իրաւունք կը ստանան բարձրաձայն կարդալու) պէտք չէ նեղանաք երբ կ'ընդմիջուիք: Բայց մեծ անքաղաքավարութիւն է մէկը ընդմիջել կարդացած ժամանակը, առանց որ եւ է լուրջ պատճառի: Պէտք է սպասել որ ընթերցողը աւարտէ ճակատագրութիւնը: Նոյնպէս պարզ խօսակցութեան մէջ ալ պէտք է զգոյշ ըլլալ ուրիշը ընդմիջելէ, եւ բարձր քրքիջ մը յառաջ բերելով խօսակցութեան նիւթը փոխելու միտումներէ:

Տան տիրուհւոյն կը վիճակի ազդուօրէն ընդմիջել ո՛ եւ է խօսակցութիւն երբ ներկաներէն մէկուն նեղութիւն պատճառելու կամ անձնականութեան դպչելու հանգամանք ունի այն:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՎԷՆՍԱՆ Տ'ԷՆՏԻ ԵՒ ԻՐ «ՖԷՐՎԱԼ»Ը

Անվիճելի կերպով կրնայ ըսուիլ, թէ Վէնսան տ'Էնտի, իր վարպետին, Սէզար Ֆրանքի մահէն վերջ, ֆրանսական յառաջապահ երաժշտական դպրոցին մեծագոյն վարպետը ու գլուխն է, հակառակ Պարիզի, Ֆէթիսի երաժիշտ-քննադատին յայտնած կարծիքին թէ ֆրանսական արդի երաժշտութիւնը, ոչ դպրոցի կը դաւանի եւ ոչ գլուխ ունի (*):

Վէնսան տ'Էնտի հիմա 46 տարեկան է: 1852ին ծնած, բարեկեցիկ ընտանիքի զաւակ, շատ պզտիկ տարիքէն երաժշտութեան համար մեծ սէր ցուցուցած է, բան մը որ իր ծնողքը դրդած է զինքը այդ ճիւղին աշխատցնելու: 14 տարեկան հասակին մէջ արդէն կարեւոր դաշնակահար մը եղած է եւ իր կատարելագործութիւնը Մարմօնթէլի եւ Տիէմէռ մեծանուն դաշնակահարներուն կը պարտի: Կ'ըսեն թէ այնչափ զօրաւոր է այդ ճիւղին մէջ, որ դաշնակին ստեղնաշարերը լաթի մը տակ ծածկելէ վերջ, իր ուզած հատուածը անսխալ կը զարնէ:

1870ի պատերազմին, իր Ֆրանսացիի պարտքը պատուաւորապէս կատարելէ վերջ, հետեւած է երաժշտութեան հրեշտակային վարպետին (Le docteur angèlique de la musique) Սէզար Ֆրանքի նուրդաշնակութեան եւ նուագագրութեան դասերուն: Գոնսէրվաթուարին մէջ թէեւ տարի մը չափ աշխատած, բայց ո եւ է մրցանակ չէ ստացած (**):

Տ'Էնտի անգամ մը որ ընտանեցած է Վակնէրի երաժշտութեան, ա՛լ անբաժան կերպով յարած է անոր եւ իր գրուածքին ու թատերախաղին մէջ անոր ազդեցութիւնը կ'երեւայ:

Նկատելի է մանաւորապէս որ տ'Էնտի միշտ առաջնութիւն ու հեղինակի կարողութիւն ցուցուցած է այն ամէն երաժշտական ճիւղերուն համար, որոնց մէջ փորձած է:

Իբր նկարական երաժշտութիւն (musique descriptive) գրած է Վալէնշթէյնը, երեք մասէ բաղկացած խիստ ընդարձակ Սէնֆօնի մը, ներշնչուած Շիլլէրի տաղէն, երաժշտապէս հիանալի կերպով բացատրուած, մանաւանդ երրորդ մասին՝ (Մահ Վալէնշթէյնի) մէջ, որ գեղեցկութիւններու ու մելանուագներու շարք մըն է: Այս գործը ինքնին ամենամեծ փառք մը կրնայ համարուիլ Ֆրանսական դպրոցին համար. արդէն բոլոր Եւրոպայի երաժշտասէր քաղաքներուն մէջ, Ֆրանսայէն աւելի հաճոյքով մտիկ կ'ընեն այս հատուածին կամ ինչ որ Վէնսան տ'Էնտիի գրչէն կ'ելլէ ընդհանրապէս:

Աւելի ընդարձակ գործ մըն է Զանկին Երգը (Le chant de la cloche) որ 1886ին Բարիզ Քաղաքին (Ville de Paris) առաջին մրցանակը վաստկած է եւ այդ օրէն գրեթէ աշխարհքի ծանօթացուցած է տ'Էնտիի անունը: Այս Բէօէն ալ Շիլլէրի պոէմին ներշնչման տակ գրուած է եւ ութ մասէ կը բաղկանայ. առանց թատերախաղ մը ըլլալու, երգուելիք մասեր ունի, որոնց բառերն ալ տ'Էնտի ինքը գրած է: Արդէն Վակնէրի պէս՝ տ'Էնտի իր թատերատետրերը (livret) ինքը կը գրէ: Ամբողջ գիրք մը հարկ պիտի բաւէր այս ընդարձակ գործին բազմակողմանի յատկութիւնները վեր հանելու. ես պիտի գոհանամ ըսելով որ Շան տը լա Գլօշը դժուար ըմբռնելի թէեւ, բայց հիանալի բան մըն է, գաղափարները նոր. զգացուած գեղեցկութիւն մը բացատրող մելանուագներով շրջապատուած, որոնց վրայ ցանուած է վերջին ծայր ճոխ ներդաշնակութիւն մը: Ինչպէս ըսինք, Ստռօսի համար, Սէզար Ֆրանքի եւ Վակնէրի հետեւող մը եղած է բայց ամէնէն նրբին ստուերներին հասցնելով զայն: Շան տը լա Գլօշի ամենէն գեղեցիկ մասն է տեսիլը (vision) որ խոհական կերպով նկարուած է երաժշտապէս եւ ուր տաւիղներն ու ջութակները տրէմօլօներու քնդակներ կը հիւսեն:

Ֆրանսական կրօնական երաժշտութեան վրայ խօսած ատեննիս, բացատրեցինք թէ տ'Էնտի որքա՜ն սքանչելի արտադրութիւններ ունի, թէեւ քիչ թուով:

Մէսսէ տը գոմպօնի համար իր գրած կտորները ամենքն ալ, ըլլան հնգաձայն, ըլլան քառաձայն կամ եռաձայն՝ դասական գրուածներու հաւասար գործեր են. ատոնց մէջ տ'Էնտի իր եռանդը զսպած է որպէս զի կարենայ երաժշտութեան ճարտարապետութիւնը կամ փիլիսոփայութիւնը բացատրելու եւ պէտք է ըսել թէ Պէթօվէնի աշակերտ մը կրցած ըլլալու է, բան մը որ Մէսսէ տը գոմպօ գրողի մը խոհական է:

Իբր թատերական երկ իր առաջին գործը կրնայ համարուիլ Ֆէրվալը որ հազիւ երեւցած, իրեն առաջին տեղը կը բանայ թատերագիրներու մէջ. այդ խաղը երբ անցեալ տարի առաջին անգամ ըլլալով երեւցաւ Պրիւքսէլի Լա Մօննէ արքայական թատրոնին մէջ՝ մեծանուն քննադատ Քաւֆրայթ կը գրէր, «Մոռնա՛նք այն մեծ վարպետին առջեւ որ գրած է Ֆէրվալը, Վակնէրի անմահ Բարսիֆալէն ի վեր միակ գործը որ ըլլայ ջղուտ, վսեմ ու ներշնչուած»:

Այդ դրամին թատերատետրը, տ'Էնտի ինքը գրած է քաղելով ֆրանսական աւանդութենէ մը: Բացատրենք նիւթը համառօտակի:

Կոլուական դիւցազներու սերունդէն Ֆէրվալ սահմանուած է տրուիտեան կրօնքին պատկանող իր ժողովուրդը փրկելու. բայց Բարդիֆայի պէս Ֆէրվալ եւս պէտք է անեղծ ու սուրբ մնայ: Սարակինոսներու յարձակում մը կրած, իր ծերունի ընկեր Արփակարին հետ միատեղ կ'ազատի շնորհիւ գեղանի Կիլէնին որ աւազանի մը զաւակն է: Հիանալին Կիլէն կը սիրահարի Ֆէրվալին որ ինքն ալ իր փոխադարձ սէրը կը յայտնէ: Բայց ծերունի Արփական զինքը կ'ուզէ հեռացնել, յիշեցնելով իրեն նուիրական պարտքը. ակամայ կը հեռանայ Ֆէրվալ փրկելու համար Գաւառը. բայց սէրը պղծած է իր սիրտը, վահանը կը դողայ իր ձեռքին մէջ եւ փրկութիւնը աւերումի կը փոխուի: Վերջին տեսարանին Ֆէրվալ ձիւնապատ լերան վրայ դիակներու մէջտեղ, շուարած կեցած է. տեսարան մը որ սոսկալի եւ վսեմ է միանգամայն: Արփակար ալ իր քովն է եւ կը սպառնայ զինքը ընել քաւութեան ողջակէզ: Հեռուէն Կիլէնին յուսահատ բայց անուշիկ ձայնը կը լսուի. մի՛ տաք արեւէս հեռու, այս ձիւներուն մէջ խամրեցայ ես. եկուր Ֆէրվալս, եկուր սեղմէ զքեզ վերջին անգամ մը թեւերուս մէջ, որովհետեւ կը մեռնիմ: Ֆէրվալ կը վազէ անոր քով բայց հազիւ մօտեցած, անոր ցուրտ մարմինը միայն կը գտնէ եւ եռանդաբորբոք գրկելով զայն, լերան վրայ գագաթէ գագաթ կը բարձրանայ եւ ամպերուն մէջ կ'անհետի երգելով փրկչին յաղթանակով գալուստը:

Այս վսեմ նիւթին վրայ տ'Էնտի հիանալի նուագայարդարում մը ըրած է որուն մէջ յայտնի կը տեսնուի Վակնէրի ազդեցութիւնը:

Խօսք թէ՛ իր նիւթին եւ թէ՛ նուագագրութեան համար մեծ աղմուկ հանեց Ֆրանսայի մէջ. սոյդ է որ նիւթին համար միակ կէտ մը կայ դիտողութեան տեղի տուող. Ի՞նչ է Ֆէրվալի ծագումը եւ ո՞ւր կ'երթայ վերջապէս ամպերուն մէջէն. այս կէտը կարելի չեղաւ լուսաբանել: Գալով նուագագրութեան, հիացում ազդող ճոխութիւն մը եւ յանդուգն նորութիւններ կը պարունակէ: Ի հարկին ամենանուրբ փափկութիւն մը կամ տխրող զօրութիւն մը իրարու հակընդդէմ կու գան. զգացման արտայայտութիւնը կրակոտ եւ գունագեղ է. երաժշտական արուեստական տեսակէտով գեղեցկութիւններ ալ կը վխտան, լէյթ-մօթիֆներու գոյութիւնը կատարեալ է, անջատ մելանուագ չի կայ, իրական միութիւն մը ամբողջ խաղին վրայ կը տարածուի, նօթ գամմաներու ամբողջ լէգէոն մը կայ (բան մը որ նոր երաժշտութեան յատկանիշն է) իսկ նուագայարդարութեան ճոխութեան աստիճանը բացատրելու համար սա ըսեմ թէ տ'Էնտիի գրածը իրապէս արտայայտելու համար, 117 երաժշտական գործիքի պէտք կայ (60՝ թելով գործիքներ, 43 փչուող գործիքներ եւ 14՝ զարնուող գործիքներ):

(*). — Ֆիկարօյի 11 մայիս 1898 թիւ 131 թերթին մէջ Պարիզի հրատարակած քրոնիկը պարզապէս նախանձի չէ՞ տեր կը պարունակէ եւ անզգալի կերպով ինքն է որ հօդ՝ հրամայողի, վարպետի դերը կ'առնէ, ինքզինքը Վէնսան տ'Էնտիին մեկենասը ձեւացնելով:

(**). — Դիտելի է որ Գոնսէրվաթուարին մէջ անյաջող եղող երաժիշտներ՝ վերջէն մէյ մէկ յարգելի հեղինակութիւններ կ'ըլլան եւ գերազանց՝ նոյն իսկ Գոնսէրվաթուարի առաջին մրցանակով սըրտացուողներէն:

—)(6)(—

ԱՐՄԱՇ

1600—1898

Մշակութիւնը կը կատարուի ընկերութեամբ. տարիներու փորձով այս կերպն ամենէն շահաւորը նկատուած է, այս արտերուն բերած արդիւնքը կը հանեն առաւելագոյն հանդերձ վանքին օգտական հացը. Վանքն ունի նաեւ 70 արտավար շուրջանակի թթաստան, որուն կէսը միայն է նորատունկ. 20 տուփ շերամի հունտ կը բացուի —ալ. ունի նաեւ այգի մը՝ գեղեցիկ դիրքով՝ 12 արտավար, զոր մշակել կու տան ընկերութեամբ. Վանքին ինկած բաժինը՝ 3000 օխայ խաղող հազիւ կը բաւէ վանականներուն. գինի ու մեծաքանակ քացախ դուրսէն կը գնեն. Շերամն ալ կը պահեն ընկերութեամբ. վանքին ինկած շերամի շահաբաժինը 200 ոսկին չանցնիր, բանջարանոց՝ ալ նոյնպէս կրնայ տալ վանքին պէտք եղած բանջարեղէնը. սոխը միայն դուրսէն կը գնեն:

Ասոնցմէ զատ վանքին եկամուտ աղբիւրներն են.

1. Ուխտաւորութիւն. (Մայիս ամսուն, Խաչին, Վարագայ խաչին) յաջողակ տարիներու արդիւնքը կ'ըլլայ իբր 800 ոսկի. Արմաշի ուխտաւորութեան կուգան գրեթէ մօտակայ այն գաւառներէն, ուր չի կայ մեծ վանք, այնպէս որ Կեսարիայի ու Մարզուանի վանքերէն դէպ ի Արեւմուտք գտնուող վիճակները թեմ են Արմաշի ուխտին:

2. Նուիրատուութիւն. — Ուխտի չեկող եկողները կը մանակցին հեռուէն ուխտաւորական տուրքին, որ հաւաքելու համար վանքը կը հանէ մերթ ընդմերթ նուիրակ վարդապետներ, քիչ անգամ աշխարհականներ. Դպրեվանքի հաստատութենէն ի վեր հազիւ 500 ոսկիի արդիւնք հասած է այդ գոյն բարերարութենէ: Արմաշու ուխտաւոր թեմերն են Նիկոմիդիա, Պրուսա, Պանտրմա, Պալըքէսիր, Պիլէճիկ, Էսկիշէհր, Քէօթահիա, Ադրիանուպոլիս, Աֆիօն Գարա Հիսար, Մանիսա, Սիվրի-Հիսար, Իզմիր, Ռոտոսթօ, Կ. Պոլիս, Եգիպտոս:

3. Պտղահաս. — Այսինքն մանր մունր եկամուտներ, զօրօրինակ կաթ, առաջնորդական իրաւունք ևն, որոնք չեն տար նշանակելի արդիւնք:

Եթէ ուխտաւոր չլինի՝ ինչ որ պատահած է վերջին մէկ քանի տարիներուն՝ վանքը կարօտ կ'ըլլայ բարերար ձեռքերու. եթէ լինի՝ դարձեալ կուննայ բաց մը (200 ոսկիի չափ) իր պիւտճէին մէջ, վասն զի՝ առանց հաշուելու պատահական շինութեանց ծախքը՝ վանքին տարեկան ապրուստի ծախքն է 1200 ոսկի: Ասկէ կրնայ հասկցուիլ արդի բարերարին յիշատակելի մեծաքարութիւնը, որ 8 տարի շարունակ իր քսակէն անհատաբար առատաձեռնած է վանքին հանապազորդ մեծագումար պիտոյից. ինքն իսկ է արդի վանքին գոյութեան արմատ պատճառը:

Դպրեվանքին պաշտօնական սկզբունքն եղած է «եկեղեցականութեան փափաքողները պատրաստել իրենց նպատակին». այս պատճառով աշակերտներէն պահանջուած տարիքն է 17 էն 21: Դպրոցական ընթացքը 6 տարի է. երկրորդ տարւոյն սկիզբը՝ աշակերտք կը դպրանան, չորրորդին սկիզբը կը սարկաւագանան, եօթներորդին սկիզբը կարեւորաւան, տարի մը կը վարժապետան, եւ այդ միջոցին կը պատրաստեն բեռերնին, որ է պայման ընդունելու վարդապետական գաւազանը: Դպրեվանքին նպատակն եղած է «եկեղեցականութեան պատրաստել» եւ ոչ թէ «լուսաւորչական եկեղեցականութիւն» եւ սակայն՝ իր առաջին օրերը այդ կողմն հակեցուցած է, պատասխանելու համար ներկայ եւ ընկալեալ պէտքի մը, կամ՝ աւելի ճիշդ՝ դիւրաւ ընթանալու համար դէպ ի իր բուն նպատակն, որ է հասցնել քահանաներ եւ ուսեալ եկեղեցականներ, որ նաեւ ըլլան ամուսնացեալ: Ութ տարիներու ընթացքին՝ 7-8 մանր փորձերը եղան տար եւ այս վերջին տարիս քիչ ը կանոնաւորած է այդ կերպը՝ կազմելով քահանայացուներու դասարան մը, ուր կուսակին շուրս չափահասներ (ամուսնացած եւ հայր ընտանեաց) ըստ այս վերջին կարգադրութեան, դպրեվանքը պիտի մատուցանէ ամէնէն թանկ ծառայութիւնը պատրաստելով ուսեալ առաջնորդ ամուսնաւոր քահանաներ: Մինչեւ ցարդ դպրեվանքին աշակերտներու թիւն հասած է 100ի, որերով միայն 12ի, մեծ մասը գաւառացի: Աշակերտներն առնուած են հետեւեալ վիճակներէն, Պոլիս, Իզմիտ, Սեբաստիա, Պրուսա, Անթապ, Իզմիր, Կեսարիա, Նիկոպոլիս, Պանտրմա, Ակն, Արաբկիր, Արմաշ, Բաղէշ, Բերիա, Գերմանիկ, Եւդոկիա, Եօզկատ, Մուշ, Չմշկածագ, Պաղտատ, Պայազիտ, Ռոտոսթօ, Ռումանիա, Վան, Տրապիզոն, Բղի, Երզնկա, Գաղատիա, Ամասիա, Խարբերդ, Սիս, Բալու, Մալաթիա: Դպրեվանքին մէջ սեղանն հասարակաց է, միաբան, պաշտօնեայ, աշակերտ, կրօնաւոր, աշխարհական՝ կ'ուտեն նոյն սեղանէն ու տեսակէն որոնց մէջ վանական խստամբեր կերակուրներէն դժգոհ փափկակեցներ ալ կը գտնուին՝ ընդհանրապէս Պոլսեցի պարոններէն, եւ որոնց գործնական անողոք դաս մը կու տար Վերատեսուչ Սրբազանն իր հանապազորդ համակերպութեամբը այդ ընկալեալ ճաշակարգին: Դասախօսութեանց գլխաւոր նիւթերն են կրօնական, բանասիրական, պատմական ու լեզուագիտական, բայց տիրող ուսումներն են տօնական եւ եկեղեցական գիտութիւններն ու դպրութիւնները: Այդ երկու գլխաւոր ճիւղերն ամբողջ ութ տարի դասախօսած են Օրմանեան Սրբազան եւ Տ. Եղիշէ Մ. Վ. Դուրեան՝ առաջինը շաբաթը մինչեւ 20 ժամ, երկրորդը 24 ժամ:

Ամիսը երկու անգամ տեղի կ'ունենայ երեկոյթ՝ գրական մարզանքի համար ուր աշակերտները կը բանախօսեն: Տարին մէկ քանի անգամ ալ գեղջուկ խնջոյքներ կ'ըլլան վանքին այգին: Ընդհանրապէս Դպրեվանքի դասախօսները նոյնէն են՝ այսինքն իր հին աշակերտներէն, ի բաց առեալ տաճկաբանը, որ աշխարհական մըն է եւ գաղղիաբանը, որ ֆրանսացի մըն էր եւ հիմայ նիւթական անձկութեան պատճառաւ՝ ճամբուած է: Միեւնոյն պատճառաւ՝ վանքը չունի նաեւ բժիշկ, որ գիւղին չերմ կլիմային ու վանաբնակաց պանդուխտ կենցաղին բերմամբ կարեւորագոյն է. ջերմ, տրտմութիւն, գլխի պտոյտ եւ խուղտեղական տիրող հիւանդութիւններն են, որոնց վերջինէն մենք ալ վարակեցանք մեր կամաւոր վանականութեան միջոցին: Արեգակներու հինթագը տխուր, շատ տխո՛ւր է, բանտի պէս նսեմ, տղիտութեան պէս թանձր, զոր մէկ քանի աշխոյժ վարդապետներու կատակները ու Մինասդուխտի (*) բացագանչութիւնները երբեմն (վարդավառի տօնին կամ բարեկենդանին) կը զուարթացունեն:

Շարունակելի

Յ. Դ. ՄՐՄՐԵԱՆ

(*). — Մինասդուխտ՝ վանքին անսեռ լուսարարապետն ու շահապն է, բժմուհիի մը չափ պաշտօնասէր, աստուածաբանի մը չափ հմուտ Ս. Գրոց, զոր գոց ըրած է:

Խաղին ամենէն գեղեցիկ մասերն են նախերգը (prélude), Ձէռվալի և Կիլէնի սիրոյ յայտնութիւնը, Ա.Փակաւի բոլոր երգածները, ուր տխրութեան կրօնքը յայտնող մօթիֆներ կան և մանաւանդ բոլոր երրորդ արարուածը, որուն վերջը ողբերգական հիանալի չեշտեր խորապէս կը յուզեն ունկնդիրը։ Իրապէս և անվիճելի կերպով վսեմ է այդ հատուածը։

Երբ կը խորհինք թէ այս խաղը թատերագրի մը սկզբնաւորութիւնն է՝ կրնանք համարձակ ըսել թէ ա՛նոր չարունակելով այսպէս՝ պիտի ըլլայ Ֆրանսական նոր դպրոցին անմոռանալի մէկ փառքը։

Տ'էնտի, որքան տիտան մը իր հանճարով, նոյնքան համեստ ու համակրելի է բնաւորութեամբ. միայն բարեկամներ ունի իր շուրջը որոնք հիացողներ են միանգամայն։

Իր փառասէր չըլլալուն ամենամեծ ապացոյցը սա է որ, մինչեւ հիմա ամէն ատեն խաղի մը տպուած նուագատետրերը (partition) կը հրատարակուէին խաղը տեսարանի վրայ ներկայացուելէն վերջ, որպէս զի քննադատները առիթ չունենան խաղին թէ՛ նիւթական թէ՛ բարոյական յաջողութեան վնասելու. տ'էնտի այդ սովորութեան բացառութիւն մը ըրաւ խաղին ներկայացումէն տարի մը առաջ հրատարակելով նուագատետրը։ Այս առթիւ յիշենք իբր վերջաբան Տէթռանժի գրած իր մէկ նամակէն քաղուածք մը։

«Ինծի կը նեղանաս թէ ինչո՞ւ հրատարակեցի Ֆէռվալի նուագատետրը։ Բարեկամս, ճշմարիտ արուեստագէտի կողմէ «գրուած, նկարուած կամ քանդակուած «գործ մը, այլ եւս հեղինակին չի վերաբերիր. հասարակութեանն է ան։ Հոգ չէ «եթէ քննադատողներ ըլլան. եթէ արտադրութիւնը անկեղծ է, զգացուած է, «գեղեցիկ է, անեղծ ու անայլայլ կը «մնայ. դարերը կ'անցնին ու ան՝ կը կե«նայ անմահ յուշարար արուեստագէտին «յիշատակին»։ Ա. Հ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍՊԱՆՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՊԱՀԵՍՏԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Սպանիական պահեստի նաւատորմը, կ'ըսէ Ֆիկառօ, Ճիպրալթարի առջեւ տեսնուեցաւ և դէպ ի Արեւելք կ'երթար։ Եթէ կեղծիք մը չէ սյս իր կողմէն, գիշեր ատեն Արեւմուտք դառնալու համար— արդէն այս մեքով ալ լուր տարածուեցաւ և հեռագրի մը մէջ ալ պատմուեցաւ— ուրեմն կ'ուղղուի դէպի Սուէզի ջրանցքը Փիլիպպեան կղզիները հասնելու համար։

Կրնանք կանխատեսել թէ երեսունը հինգ քառասուն օր պէտք է ճամբորդութեան համար, ենթադրելով թէ ամէն բան անվտանգ ըլլայ։ Հետեւաբար յուլիսի վերջերը Քամարա իր տեղը պիտի հասնի։ Այս պահուս սակայն, ժամանակէ մը ի վեր Մանիլա թշնամիին ձեռքը անցած պիտի ըլլայ (Ամերիկացիներուն, որոնց վրայ աւելցնենք նաեւ ապստամբները), վասն զի վերջին լուրերը ամէնքն ալ կը համաձայնին իբրեւ բացարձակապէս յուսահատական ցոյց տալ ու Փիլիպպեանց մայրաքաղաքին կացութիւնը։

Ուրեմն պէտք պիտի ըլլայ որ այս նաւաբաժինը ջանայ քաղաքը վերստին գրաւել, և այս նպատակին հասնելու համար, նախ և առաջ պիտի ստիպուի յաղթել Տուէյ ծովակալին նաւախմբին. յետոյ բաւական զօրք ցամաքը հանել՝ ապստամբներուն և Ամերիկացիներուն միացեալ ուժերուն յաղթելու համար։ Շատ ծանր գործ է իրեն վրայ դրուածը, այնքան ծանր, այնքան դժուարին և իր գործողութեան միջոցներուն այնքան անհամեմատ, որ կրացնէ կրնանք վարանիլ հաւատալու համար թէ Ծայրագոյն Արեւելք կ'երթայ։

Անշուշտ ամէն մարդ գիտէ թէ այս ժամուս Սպանիոյ մէջ հանրային կարծիքը խստիւ կը պահանջէ որ Փիլիպպեանց օգնութիւն հասցուի։ Արդ, պատերազմի ժամանակ հասարակաց կարծիքը այն աստիճան ջղային և ա՛յն աստիճան գրգռուած է որ մեծ դժուարութեամբ կարելի է անոր սաստութեան դիմադրել։ Պատերազմի ատեն գրգռուած հանրային կարծիքին դէմ կռուելու միջոցին դահլիճները կը վտանգեն իրենց ժողովրդականութիւնը։ Ուստի կրնայ ըլլալ որ սպանիական կառավարութիւնը հակառակ իր կամքին վերջին ծայր վտանգաւոր և անխոհեմ արշաւանք մը հրամայելու անգութ հարկին մէջ գտնուեցաւ։ Մանիլայի առջեւ Գերմանիոյ միջամտութեան ձայները բաւական նպաստեցին Աւկուսթի զօրավարին օգնական նաւատորմիղ մը և բանակ մը ղրկելու չարժումը առաջ բերելու համար Սպանիոյ մէջ։ Եւ թերեւս այս է Քամարա ծովակալին տրուած պաշտօնին լաւագոյն բացատրութիւնը։

Բայց ի՛նչ որ ալ ըլլայ, իրաւունք ունինք հարցնելու թէ այդ պետը կարո՞ղ է իրեն վրայ դրուած ազատարարի և նուաճողի այդ պաշտօնը կատարելու։ Մեր կարծիքով իր յաջողութեան տարրերը ամենաչնչին են։

Վասն զի Տուէյ ծովակալ Մանիլայի առջեւ միշտ իրեն շուրջը ունի այն վեց նաւերը՝ որոնցմով ջնջեց Մոնթոխօ ծովակալին նաւատորմիղը, այսինքն՝ «Օլիմբիա»ն «Պալթիմոր»ը, «Պոսթըն»ը, «Րալէյ»ը, «Քոնքորտ»ը և «Բէդրէլ»ը։ Եւ գիտենք թէ այս նաւերէն և ոչ մէկը ծանր վնաս մը կրած է կռուին միջոցին։ Ամերիկացի ծովակալը ի մօտոյ իր նաւաբաժինը զօրացած պիտի տեսնէ «Զարլըսթըն» յածանաւակով և «Մոնթրի» եզերապահ զրահաւորով, որոնք արդէն Սան-Ֆրանչիսքոյէն մեկնած են։

Այս նաւաբաժնին դէմ կռուելու համար Քամարա ծովակալը երկու մարտանաւ ունի, «Բարլոս» Քուինթոս»ը և «Բէլայօ»ն, ուժեղ նաւեր, լաւ զինուած, լաւ պաշտպանուած, նաեւ երեք նոր և դեռ բազմանց թորբիլահալած, «Օտաքս»ը, «Օզաւուօ»ն և «Բրոզերբինա»ն։ Այս հինգ մարտանաւերուն վրայ պէտք է աւելցնել երկու օժանդակ յածանաւակներ, «Բաբիտօ» և «Բաթրիօթա», որոնք երկու ատլանտեան շոգենաւեր են, վերջերս Գերմանիայէն գնուած, արագընթաց նաւեր, թնդանօթներով լեցուած, բայց առանց զրահի, և ասոր համար յետին կարգի կռուի գործիքներ։

Ուրեմն Քամարա ծովակալին նաւաբաժինը յայտնի ստորնութեան մէջ է ամերիկեան նաւաբաժնին առջեւ հակառակ իր թորբիլանաւերուն, որոնք բոլորովին կը պակսին Տուէյ ծովակալէն։

Բայց սպանիական պահեստի նաւաբաժինը մինակ չի նաւեր, իրեն հետ ունի չորս շոգենաւեր կ'ըսեն ոմանք, ուրիշներ կ'ըսեն, վեց, որոնց մէջ կը գտնուին զօրքեր, ինչպէս այս մասին հեռագրած էր ծովային նախարարը Խնամակալ Թագուհիին։ Ո՞րչափ զինուոր կ'ենթադրուի թէ այս չորս կամ վեց շոգենաւերը տարած ըլլան։ Առ առաւելն երեք չորս հազար։ Վասն զի Քաուիչէէն Մանիլա երկար ճամբան կտրելու համար, այս սաստիկ տաք եղանակին մէջ, հարկաւ առողջապահութեան համար զինուորները իրարու վրայ դիզած չեն։ Այս երեք չորս հազար զինուորները հակառակ իրենց արիութեան, բաւական պիտի ըլլա՞ն յաղթելու ապստամբներուն, որ ամէն օր կը շատնան Ակուինալտոյի շուրջը, և ամերիկեան զինուորներուն, որ պիտի հասնին կամ թերեւս հասած են առաջին անգամ 3000 հոգի, և երկրորդ առաքում մըն ալ արդէն եղած է։ Գործը տարակոյս կը վերցնէ, և ասոր համար Քամարա ծովակալին և իրեն ընկերացող զինուորներուն Փիլիպպեան կղզիները երթալուն լուրը անհաւանական կը թուի մեզի։

Բայց մենք անսխալ չենք...

Ըսինք թէ ամերիկեան առաջին զինուորները թերեւս Մանիլա հասած են։ Անգղիական քանի մը թերթեր իրօք այս տեղեկութիւնը տուին, որ տակաւին պաշտօնապէս հաստատուած չէ, ինչ որ ի մօտոյ պիտի ըլլայ։ Այդ օրաթերթերը կ'աւելցնեն թէ Ակուինալտօ այդ զօրքերուն գործակցութեան միայն կը սպասէր, հին Մանիլայի մէջ փակուած սպանիացիներուն վրայ վերջնականապէս յարձակելու համար։ Ուրեմն ճակատագրային լուծումը մօտալուտ է։ Արդէն, ինչպէս գիտենք, կանխատեսուած էր Աւկուսթի զօրավարին վերջին հեռագիրներէն, ինչպէս նաեւ Տուէյի իր կառավարութեան քաշած հեռագրէն։

Գալով Ակուինալտոյի, տեսնելով որ ապստամբները խմբովին իրեն մօտ կու գան և ամէն օր սպանիական դասալիքները կը շատնան արշիպեղագոսին շատ մը կղզիներուն մէջ, Փիլիպպեանց անկախութիւնը հռչակեց և Հանրապետութեան մը հաստատութիւնը առաջարկեց Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց պաշտպանութեան տակ։

Քուպայի մէջ Պլանքօ մարշալոտ վերջնականապէս, և հակառակ նախապէս ըսուածներուն, մերժեց Մէքինլիի դերիներուն փոխանակութիւնը։ Հավանայի բացերը թնդանօթանաւ մը ղրկեց՝ այս ոռոշումը հաղորդելու համար պաշարող նաւերէն մէկուն։ Վախցուեցաւ թէ այդ պեբինները յայտնութիւններ կ'ընեն բերդաքաղաքին զինուորական կացութեան վըրայ, և յարմար դատուեցաւ թէ առ այժմ գոնէ փոխանակութիւնը իր անպատեհութիւնները ունէր։

Արշաւախմբին վրայ կարեւոր լուր մը չի կայ։ Սանթիակոյի դիմացը ըլլալու է հիմա, ինչպէս հեռագիրները ծանուցին։ Վաղը պիտի իմանանք անշուշտ ըլլալիքը։ Մատրիտի մէջ Սանթիակոյի բաղդին վըրայ ապահով ըլլալ կը ձեւացնեն։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ՀՈԳԵԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Բաթալոնիոյ Միութեան մէկմայտարարութիւնը, զոր ստորագրած են 35 ընկերութիւններ և 18 օրաթերթեր, կը հաստատէ թէ պատճառ մը չի կայ որ Սպանիա յամառի անհաւասար կռուի մը մէջ, որ իրեն համար քամինելի կործանում մը պիտի ըլլայ։ Աւելի գործնական միջոցն է վշտաւիթ անդամատութեան մը համակերպիլ. աւելի աւելի աղէկ է քան անաւոր պատերազմ մը, որ բիրաւոր աղէտներու աղբիւր կրնայ ըլլալ։ Ցայտարարութիւնը կը վստահցնէ թէ ըլլալիք իրաւախոհութիւնը սպառուող չպիտի ըլլայ հազարաւոր զինուորներու արիւնը թափուելէն և բազմաթիւ գործաւորներու սովալլուկ ըլլալէն վերջը։ Սպանիան, կ'ըսէ, անմիջական հաշտութիւն մը կը պահանջէ հակառակ անոնց ընդդիմութեան, որ կը փափաքին երկիրը բոլորովին փճացնել, ա՛յնքան աւերակներու վրայ իրենց տիրապետութիւնը հաստատելու համար։ Խաղաղութիւնը ո՛րքան չուտով ըլլայ, այնքան չահաւոր պիտի ըլլայ։ Ամէնուն պարտաւորութիւնն է, կ'աւելցնէ Ցայտարարութիւնը, խաղաղութիւն խնդրել, ինչպէս նաեւ ազնւատիր ձեռք ձգելու դայն՝ կառավարութիւնը յորդորելով, որ գիտէ թէ ինչ՞ր կրնան պատահիլ, և ինքն ալ կը փափաքի այդ խաղաղութեան։

Մատրիտէն կը հեռագրեն Տէպոյի. Սպանօ-ամերիկեան կռուին վրայ առաջ եկած տպաւորութիւնները յառեւս կ'ըլլան հետզհետէ հակառակ ա՛յն դիւցազնական ընդդիմութեան, որով Քուպա կըղզին ինքզինքը կը պաշտպանէ։ Հանրային կարծիքին մեծ մասը պատերազմի ելքին վրայ կը սկսի տեսակ մը անհանդստութիւն ունենալ։ Խաղաղութեան գաղափարները չարունակ յառաջդիմութիւններ կ'ընեն, վասն զի արդէ պատերազմը երբէք ժողովրդական եղած չէ (*)։ Անակնկալ միջադէպ մը բաւական է այդ գաղափարները յաղթող հանդիսացնելու համար։ Տարածուած զրոյցներուն նայելով, Պ. Սակասթա անգամ կը խոստովանի անհաւասար կռուի մը վախճան տալու պատեհութիւնը։ Բայց որովհետեւ կռուող երկու պետութեանց տկարագոյնը Սպանիան է, կը խորհի որ, կ'ըսուի, եթէ հաշտութեան նախաձեռնութիւնը իր վրայ առնէ, ինքզինքը աննպաստ կացութեան մը մէջ դրած կ'ըլլայ։ Ասկէ զատ կը փափաքի որ խաղաղութեան բանակցութիւնները ուղղակի Վաշինկթընի դահլիճին հետ ըլլան։ Հետեւաբար Պ. Սակասթա տրամադիր է ընդունելու օտար պետութեան մը մէջ նորդութիւնը, որ երաշխաւորութիւններ կրնայ ունենալ Միացեալ Նահանգաց յաւակնութեանց դէմ։ Ուրեմն առիթը նպաստաւոր է որպէս զի օտար կառավարութեան մը կողմէ եղած դիմումները Մատրիտի դահլիճին կողմէ ընդունուին։ Եւրոպական դահլիճներուն կողմէ քիչ մը բարի կամեցողութիւնը կը բաւէ փութացնելու համար լուծում մը, որուն ամէն մարդ կը փափաքի։

ՖՐԱՆՔՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻՋԱԴԷՊ

Մարսիլիայէն կը հեռագրեն Սոլէյլ. «Բէէբուէքա ֆրանսական շոգենաւը Նիւ Եորքէն հոս հասաւ։ Հոն առարկայ եղած է միջադէպի մը, որ կրնար ցաւալի հետեւութիւններ ունենալ։ Շոգենաւը Նիւ Եորքի նաւահանգիստէն նոր մեկնած էր, և Լոնկ-Այլէնտի անցքին մէջ կը գտնուէր երբ ամերիկեան յածանաւակներ սկսան զինքը հալածել։ Օդը միգամած ըլլալով, Բէէբուէքայի հրամանատարը ա՛յն ատեն միայն տեսաւ ամերիկեան նաւերը, երբ արդէն քանի մը թնդանօթի հարուածներ ընդունած էր։ Բարեբաղդաբար նշանառութիւնը աղէկ չէր եղած և Բէէբուէքա ո և է վնաս չկրեց։ Ֆրանսական շոգենաւը ազգային դրօշը պարզեց։ Ամերիկեան Պրուքլին յածանաւակը մօտեցաւ, ճանչցաւ ֆրանսական դրօշը և հեռացաւ առանց մօտենալու և նոյն իսկ առանց կանոնական ողջոյնները փոխանակելու։ Այս միջադէպը սաստիկ յուզում պատճառած է մեր նաւահանգստին մէջ։

ՀԱՎԱՆԱՅԻ ՄԷՋ ՍՈՎ

Տիկին Մէյրի Ուիլլըրֆորս, որ չարժուն հիւանդանոցներու կազմակերպութեամբ ծանօթ է, Նիւ Եորք հասնելով լուր բերաւ թէ Հավանայի մէջ սով կը տիրէ։ Քանի մը մարդիկ անօթի մեռեր են։ Զօրքերը երկու ամսուան ռոճիկ ունին։ Շատերը նախամեծար կը համարին իրենց տուները փակուիլ անօթի, քան զինուորական իշխանութիւններէն օգնութիւն խնդրել։ Տակառ մը ալիւրը վեց անգլ. ոսկի կ'արժէ։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐԸ

Ակուինալտօ «Նիւ Եորք Ճըրնըլ»ի միջոցաւ պատգամագիր մը ուղղելով ամերիկեան ժողովրդին, կ'ըսէ. «Ամերիկա Քուպայինները պաշտպանեց և պիտի պաշտպանէ նաեւ Փիլիպպեան կղզիները։ Ամերիկա մեզի պիտի տայ հանգստութիւն, որուն համար այնքան տարիներէ ի վեր կը կռուինք։ Ամէն մարդ մեզ պիտի յարգէ եթէ Ամերիկայի պաշտպանութիւնը վայելենք։ Ամերիկացւոց համակրութիւնը կը խնդրենք և կը յուսանք թէ անոնց օգնութեամբ պիտի կրնանք Սպանիացիները վանել և լաւ կառավարութիւն մը հիմնել։ Շնորհակալ ենք Տուէյ ծովակալին օգնութեանը համար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Բէլէքէր Լոյտ որ Հունգար կառավարութեան կէս պաշտօնական օրկանն է, կը յայտարարէ թէ Հունգարիա չի կրնար Աւստրիոյ գերմաններուն օգնութեան գալ Սլաւներուն դէմ իրենց ունեցած կռուին մէջ։

«Իրենց անօրինակ կուրութեան մէջ, կ'ըսէ Լոյտ, Գերմանները կը պահանջեն որ Հունգարիա, եթէ ոչ բացարձակապէս, բան մը որուն համար իրաւունք չունի, գոնէ գաղտնի կերպով Գերմաններուն Դաշնակցութեան միանայ, Չեխերուն և Լեհերուն դէմ կռիւ մղելու համար։ Հունգարիա, կ'ըսեն Գերմանները, պէտք է աւստրիական խորհրդարանին մեծամասնութեան դէմ պայքարի, ինչպէս ըրաւ Պ. Հոհէնվարթի ժամանակ։ Զենք ուզեր քննել թէ գերմանները կրնա՞ն օրինաւորապէս մաճառներուն հետ նիզակակցելու աշխատիլ, մինչդեռ ամբողջ տարին հաճոյք կը զգային իրենց բերանը աւրել ամէն բանի դէմ որ մաճառական էր։

Բայց այս պարագան երկրորդական է, գլխաւորը այն է թէ ինչո՞ւ Հունգարիա Աւստրիոյ մէջ լեզուներու կռուին խառնուի, թէր կամ դէմ ելլէ դատի մը՝ որ երկու երկիրներուն հասարակաց գործերուն հետ բնաւ առնչութիւն չունի։ Արդէն կատակերգական երեւոյթ մըն է տեսնելը որ Աւստրիոյ բոլոր ներքին կեանքին վրայ կը տիրապետեն Պ.Պ. Շէօնէրէր և Վոլֆ։ Բայց ծաղրելի կ'ըլլայ գործը, եթէ Հունգարիա այդ երկու մարդոց խորհրդովը չարժէր»։

ԱՆԳԼ. ՆՈՐ ԹՆԴԱՆՕԹՆԵՐ.—Անգլիական կառավարութիւնը Վիքըրս ընկերութեան անգլիական մեծ գործարաններուն արագաձգութեան թնդանօթներ ապսպրեց, որոնք վերջին բոլոր նորութիւնները ունին իրենց վրայ։ Այս թնդանօթները ինքնաշարժ են ամէն մասերով, և իրենց հաստոցը (affût) նոր դրութեամբ մը շինուած է, և որոնք $9\frac{1}{8}$ երկվարկեանը անգամ մը կրնան հարուած արձակել։ 214 երկվարկեանի մէջ կարելի եղած է 20 հարուած արձակել առանց նշան առնելու. նշան առնելով՝ 20 հարուած 259 երկվարկենի մէջ։ Այս կատարելագործեալ թնդանօթներուն ուժը մէկ երկվարկենի մէջ 1,164,328 քիլոկրամաչափ պիտի ըլլայ, մինչդեռ հիմա միեւնոյն խոչորութիւնը ունեցող թնդանօթներուն ուժը 1 միլիոն 3 հազար 787 քիլոկրամաչափ էր։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Սիպերիական երկաթուղիին և հարաւային Ռուսիոյ գծին միացման առթիւ պատրաստուած ծրագրին հետեւանքով, Վլատիկաւքասի երկաթուղիին վարչութիւնը կանխատեսելով որ սիպերիական արտադրութիւնները Սեւ Ծովուն ճամբով պիտի արտածուին, որոշեց ուսումնասիրել գիծ մը՝ որ Զարիծին քաղաքը կապէ Զելիպինօքի, կամ սիպերիական ուրիչ գծի մը. բայց ամէն պարագայի մէջ Բէթրօբավլովքիէն անցնիլ չպիտի ըլլայ։

ՀԱԿԱՍԵՄԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Լէմպերկէն կը հեռագրեն յունիս 20ին. Լեհ օրաթերթերուն լուրերուն նայելով, անցեալ գիշեր ծանր անկարգութիւններ պատահեր են Նորէն Զակորձի մէջ։ Հրեաները գանակոծուեր են, խանութները աւարի տրուեր են։ Այս առաւօտ գունդ մը հետեւակազօրք ղրկուեցաւ Սանօքէն Զակորձ։ Նայ-Սանտէքի մէջ գեղացիները սպառնական դիրք մը բռնած են։ Քսանը հինգ հոգի ձերբակալուեցան։ Քրօզնոյի մէջ չորս գինետուներ — տերերը հրեայ— քանդուեցան։ Ոստիկանները 20 հոգի ձերբակալեցին։ Նիէփոտնոյի մէջ հրէից տուները հիմնայատակ եղան։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ՄԷԿ ՃԱՌԸ.—Բոցտամի մէջ Գերմանիոյ կայսրը յունիս 16ին ճառ մը արտասանեց քաղաքին պահապան զօրքերուն առջեւ։ Կայսրը յիշեցընելով թէ տասը տարիէ ի վեր կայսերական գահուն վրայ բարձրացած է, ըսաւ.

«Ծանր հոգերով ստանձնեցի պաշտօնս։ Ամէն տեղ իմ մասիս կը կասկածէին. ամէն տեղ սխալ քննադատութեանց կը բաղխուէի։ Մէկը միայն վստահ էր իմ վրայ. մէկը միայն կը հաւատար ինծի. այդ մէկը բանակն էր։ Անոր վրայ կրթնած և Աստուծոյ վստահցած, կառավարութեան ծանր բեռը ստանձնեցի, աղէկ գիտնալով թէ բանակը երկրիս գլխաւոր նեցուկն է, բրուսիական գահուն գլխաւոր սիւնը։ Ուրեմն այսօր ձեզի խօսք կ'ուղղեմ նախ, և կը յայտնեմ շնորհաւորութիւններս և շնորհակալութիւններս ձեզի, ինչպէս նաեւ բանակիս ձեր բոլոր եղբայրներուն։ Հաստատապէս համոզուած եմ որ վերջին տասը տարիներուն մէջ բանակը, սպաներուն և զինուորներուն անձնուիրութեամբը և խաղաղութեան աշխատութեանց միջոցաւ, մնաց այն բարձրութեան վրայ, ուր Նախնիքներուս կողմէ կտակուեցաւ ինծի։ Հաւատարմաբար իրարու միացած, ապագայ տարիներուն մէջ պիտի աշխատինք, խստիւ գործադրելով մեր պարտքերը աշխատութեամբ մը՝ որ պէտք չէ տարիքէն տկարանայ։ Թող յաւիտեան անզգալ ամեան մեր բանակին հիմնական սիւները, որ են քաջութիւն, պատուոյ զգացում և անսահման ու կոյր հնազանդութիւն։ Այսօր այս մաղթանքը կ'ուղղեմ ձեզի, և ձեզմով բոլոր բանակիս»։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի գաւառական ժողովը որոշեց Պ. Կլատսթընի արձանը կանգնել։ Արձանը երկար ատենէ ի վեր շինուած էր արդէն, բայց կանգնումը յետաձգուած էր քանիցս։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԷՆ

ՔՈՒՊԱՅԻ ԵԶԵՐՔՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Յունիս 20.—Մինչեւ հիմա տակաւին հաստատուած չէ թէ Սանթիակոյի ցամաքը ելած ըլլան Շէֆթըր զօրավարին արշաւախումբին զինուորները։ Նիւ Եորքէն Թայմզի կը հեռագրեն թէ վաղուընէ առաջ լուր չի կրնար առնուիլ, ենթադրելով թէ գործողութիւնը շատ շուտով պիտի կատարուի, վասն զի փոխադրանաւերը և մարտանաւերը անակնկալ յապաղումներ ունեցած են ծովուն բացերը, Բի-Ուէսթէն իրենց մեկնելէն քիչ վերջը։ Չի գիտցուիր թէ այդ յապաղումներուն պատճառը ինչ է։ Շաբաթ օր Սէմբսըն ծովակալ դարձեալ ռմբակոծել տուած է Կուանթանամոյի ամրութիւնները։ Սպանիացիք փորձեցին Մորրըլէթօ և Թէթսա ամերիկեան մարտանաւերը, որ ծովեզերքին մօտեցած էին, օդը հանել, բայց ընդծովեայ թորբիլներուն վրայ խեցիներ կպչած ըլլալով, կարելի չեղաւ պայթեցնել զանոնք։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐԸ

Մանիլայէն եկած նոր հեռագիրները սպանիացւոց վտանգաւոր կացութիւնը կը նկարագրեն, բայց անձնատուութեան վըրայ չեն խօսիր։ Ապստամբներուն շրջանակը կը սեղմուի հին պատնէշին շուրջը (ուր ապաստանած են սպանիացիք)։ Պաթանկաս, Լակունա, Քավիթէ, Պուլաքան, Բամբանկա, Թարլաք, Բանկասինան գաւառները կատարեալ ապստամբութեան մէջ են։ Մոնլթ զօրավարին բնաւ լուր չի կայ և կը կարծուի թէ Բէնա զօրավար Բամբանկայի մէջ անձնատուր եղած է։ Թայմզ Վաշինկթընէն առնելով կը ծանուցանէ թէ Տուէյ ծովակալին Պօսթըն և Քոնքորտ մարտանաւերը Իլօ-Իլոյի տիրեր են յանուն Մ. Նահանգաց։ Ակուինալտոյի գերի բռնած 3000 սպանիացիներուն մէջ կը գտնուին 900 կամաւոր, որոնց մէջ կան 79 երկրորդական և 11 բարձրաստիճան սպաներ, որոնցմէ երկուքը կիսաբաժնի հրամանատար։ Մանիլայի հիւանդանոցները և եկեղեցիները սպանիացի վիրաւորներով լեցուն են։ Կիները, տղաքները և քահանաները Սան-Սուանտէլ. Մոնթէ ամրոցը ապաստանած են։ Ակուինալտօ ձեռք անցուցած է նաեւ մեծաքանակ դրամներ, զոր ամերիկեան մարտանաւերուն մէջ պահեստի դրած է։ Հաբուստ բնիկ մը 100 թոնօ տարողութեամբ նաւ մը նուիրեց Ակուինալտոյի։ Փիլիպպեանց հանրապետութեան փոքրիկ նաւատորմին կորիզը պիտի ըլլայ այդ նաւը, որ նորահաստատ հանրապետութեան դըրօշը կը կրէ։

ՍՊԱՆԻԱ

Դահլճին անդամները պատերազմին ո և է լուր առած չեն։ Արտաքին գործոց նախարարը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ դեսպանին հետ։ Ծովային նախարարը Քարթաժէնէն Մատրիտ վերադարձաւ։ Ապահովցուց թէ Լէբանթօ, Սէդմէրօս և Րէինա-Մէրսէտէս գրահաւոր յածանաւակները պատրաստ պիտի ըլլան մէկ ամսէն։ Հէրըլտ կ'ըսէ թէ պահեստի նաւատորմին՝ որ Կաթալ հըրուանդանին բացերը անգլիական մարտանաւէ մը տեսնուած է, կ'ընկերանան օժանդակ ատլանտեան նաւեր, իրենց մէջ ունենալով քսան հազար թոնօ ածուխ։

Քորթէզին նիստերը մինչեւ որ չվերջանան, նախարարական ո և է փոփոխութիւն չպիտի ըլլայ։ Դահլիճը կը մերժէ ո և է հարցապնդում պատերազմին և միջազգային քաղաքականութեան վրայ, նկատելով որ այս հարցապնդումները կըրնան վնասել կառավարութեան գործելու ազատութեան։ Միայն թէ կառավարութիւնը սկսած է Սպանիոյ և Միացեալ Նահանգաց մէջ գտնուած խաղաղութեան ի նպաստ կարծիքները նկատի առնել, ինչպէս նաեւ մեծ պետութեանց մօտ առաջարկութիւններ ընելու խնդիրը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ամերիկեան կառավարութիւնը կը պատրաստուի երրորդ արշաւագունդ մը կազմել Փիլիպպեան կղզիներուն համար։ Զօրավար Մէրիթ այդ երրորդ արշաւախումբին հետ կը խորհի Մանիլա երթալ։

Կ'ըսուի թէ Բանտօ զօրավար քանի մը հազար զօրքով Հավանայէն ճամբայ ելած է Սանթիակոյի օգնութեան փութալու համար։ Ամերիկացիք և ապստամբները անոր ճամբան պիտի կտրեն։

Հավանայի նախորդ ամերիկեան հիւպատոս Պ. Լիի անձնական քարտուղարը Պ. Կէյթուտ Ճէքսընվիլլի մէջ կայծակնահար եղաւ։ Լրտեսներ կը պատմեն թէ «Վէզուվիոս»ի ուժանակաւոր ռումբերէն սպաննուած են մէկ սպանիացի զօրավար և քանի մը սպաներ։ Օրտոնէզ հրամանատարն ալ սպաննուած է ռմբակոծութեան միջոցին։ Ընդհանուր համոզում կայ թէ ցամաքային յուսահատական կռիւ մը պիտի ըլլայ Սանթիակոյի անկումէն առաջ։

Բրուքլինէն կը հեռագրեն. Զանազան փորձեր կ'ըլլան ցամաք ելլելու համար։ Հաստատուած է որ սպանիացիք 15 մղոնի վրայ ծովեզերքը կը պաշտպանեն. ասոր համար քիչ մը դժուար պիտի ըլլայ ցամաք ելլելու գործողութիւնը։ Սէմբսըն ծովակալ բոլոր եզերքը պիտի աւլէ սրբէ, Ամերիկացւոց ցամաք ելլելէ առաջ։

Վաշինկթընի պատերազմական ժողովը Մաք Քինլիի նախագահութեամբ գումարուելով, որոշեց 10,000 նոր զօրք, թնդանօթաձիգ և հեծեալ, Շէֆթըր զօրավարին ղրկել։ Ժողովը համոզում գոյացուց թէ 200,000 հոգի պէտք է Քուպայի ամբողջական արշաւանքին համար. ուստի նախագահը մտադիր է 100,000 նոր կամաւոր կանչել զէնքի տակ։

—Կը ծանուցուի թէ Ամերիկեան զինուորները Քուպայի հիւսիսային կողմը նաւահանգիստ մը բռնած են իբրեւ ածուխի կեդրոն։ Նաւահանգստին անունը գաղտնի կը պահուի։

Նիւ Եորքցի հանրածանօթ միլիոնատէր Պ. Քրնկ հիւանդանոց մը նուիրած է Ճէքիլ-Այլանտի մէջ վիրաւոր և անկարող զինուորները դարմանելու համար։

Նիւ Եորքէն կը հերքուի թէ Կոմէզ ապստամբապետ մերժած ըլլայ Մ. Նահանգաց միջամտութիւնը։

—Ծովային գործոց նախարար Պ. Լոնկ կը հերքէ թէ սպանիական կառավարութիւնը մերժած ըլլայ Մէքինլիի գերիներուն փոխանակութիւնը։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.—Ռուսօ-չինական գործերու առթիւ Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը կը հրատարակէ Բէքինէն.

«Արտաքին գործոց պաշտօնատունը ռուսական դեսպանէն խնդրեց որ ի մօտոյ Գերմանիայէն եկող չինական նոր յածանաւակներուն արտօնութիւն տրուի Բորթ-Արթուրի նաւարանները մտնելու։ Ռուսիոյ ներկայացուցիչը պատասխանեց թէ այն չինական նաւերը միայն՝ որոնք օտար սպայ չունին, կրնան այդ արտօնութիւնը վայելել»։

ՃԵՌԱԳԻՐ

ԼՈՆՏՈՆ 29 Յունիս.—Սէմբսըն ծովակալ և Շէֆթըր զօրավար Սանթիակոյի մօտ ցամաք ելան և տեսակցեցան Կարսիա ապստամբապետին հետ։

—(Ռէօյթէրի հեռագիր) Մալապոնի (Փիլիպպեան կղզիները) ապստամբներու կողմէ գրաւումէն առաջ տեղի ունեցած կռիւը, շատ սոսկալի եղաւ։ Մոնէթ սպանիացի զօրավարը մեռաւ։ Բնիկ զօրքերը թշնամիին կողմը անցան։ 500 սպանիացի անձնատուր եղան։

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Սէմբսընի նաւատորմին վիրաւորեալները յայտարարեցին թէ մեռած ամերիկացիները անդամատուած չէին։ Իրենց ստացած վէրքերը մաուզերեան հրացաններէն յառաջ եկած են։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հավանայէն պաշտօնական հեռագիր մը կ'ըսէ թէ ամերիկեան մարտանաւ մը ռմբակոծեց Քասիլտօն, որ Սիէնֆուէկոսի արեւելեան կողմը կը գըտնուի։ Թշնամի նաւը ետ քաշուեցաւ, տան մը և խանութի մը թեթեւ վնասներ պատճառելէ յետոյ։

ԲԱՐԻԶ.—Սիէնֆուէկոսի մօտ սաստիկ կռիւ մը տեղի ունեցաւ երեք ժամու չափ։ Ամերիկեան նաւերը ստիպուեցան ետ քաշուիլ։

—Վաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգներու կառավարութիւնը հրաժարեցաւ Բորթօ-Րիքոն գրաւելու դիտաւորութենէն, վասն զի այդ կղզին ռազմագիտական կարեւորութիւն մը չունի։

ՎԻԷՆՆԱ.—Ֆրէմտէնպլաթ Քոմարոֆ ռուս զօրավարին (Ազիէի տնօրէնը) Պահեմիոյ ազգային պատմիչ Ֆրանց-Բալաքիի հարիւրամեակին առթիւ Բրակայի մէջ խօսած ճառը կը հրատարակէ։ Արտաքին գործոց նախարարութեան թերթը կ'ըսէ թէ այդ շատ անզգոյշ ճառը, Աւստրիոյ մէջ հանրային ուշադրութեան առարկայ եղած է։ Քոմարոֆ զօրավարը չի կրնար հեղինակութիւն ունենալ Ռուսիոյ հանրային կարծիքը ներկայացնելու. անիկա իբր թերթին հետ բոլորովին արհամարհուած է Ռուսիոյ ձեռնհաս շրջանակներուն մէջ։ Զօրավար Քոմարոֆի բացէ ի բաց դիտել տրուեցաւ թէ անպատշաճ բան է որ օտար մը, բարեկամ պետութեան մը հպատակ, այդ կերպով խօսի անանկ երկրի մը մէջ ուր ազգային հակառակութիւններ կան. այդ տեսակ յայտարարութիւնները վրդովիչ և խաղաղութիւնը վրդովող հանգամանք ունին։ Ֆրէմտէնպլաթ կը յուսայ թէ Պ. Քոմարոֆ չպիտի ուզէ նորէն կառավարութեան համբերութիւնը փորձել, ապա թէ ոչ պիտի հրաւիրուի դուրս ելլել երկրէն։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Ժողվ արհիղուքսը որ Սէմլին կը բնակի, Պէլկրատ գնաց։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Միլան թագաւորէն. պալատին մէջ կը սպասէր իրեն Աղէքսանտր թագաւորը։ Արհիղուքսը նախաճաշը պալատին մէջ ըրաւ և յետոյ Սէմլին դարձաւ. մինչեւ կայարան իրեն ընկերացան Աղէքսանտր և Միլան թագաւորները։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՍԱՆԹԻԱԿՕ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՎԻՃԱԿԻ ՄԷՋ

ՆԻՒ ԵՈՐՔ 23 Յունիս.—Ամերիկեան նաւատորմին պաշտպանութեան տակ Շէֆթըր զօրավարին զօրքերուն մէկ մասը կրցաւ Պայքիրիի ցամաքը ելլել, Սանթիակոյի մօտ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հակառակ Սպանիացւոց կատաղի ընդդիմութեան, Ամերիկացիք կրցան իրենց զօրքերուն ամենամեծ մասը Բունթա Պերրաքոյի ցամաքը հանել Սանթիակոյի արեւելեան կողմը։

Սէրվէրա ծովակալը իր նաւատորմին նաւազները ցամաք հանեց Սանթիակոյի պաշտպանութեան գործակցելու համար։

Սպանիացիներուն կացութիւնը խիստ տագնապալից է։

ՀՌՈՄ.—Պ. Վիսգոնթի Վէնոսթա նոր դահլիճը կազմելու պաշտօնը ընդունեց։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Բէյդրալ իր դիմումները կը չարունակէ դահլիճը կազմելու համար։ Տակաւին իր վերջնական պատասխանը իմացուցած չէ Հանրապետութեան նախագահին։

ՎԻԷՆՆԱ.—Պէրլինի մէջ մեծ փոթորիկ մը ծագեցաւ։

ԱԶԴ

ՏԵՍՈՒԱԾ ՋՈՒՏ ԽԱՀՈՒԷ

ԹՈՒԹՈՒՂԵԱՑ ՏՈՒՓՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ինտ... Ս. Ցոլէ... Աղէ. Հէ...

Գին մէկ օխայի 12 դահեկան

Սոյն հաստատութեան ի նպաստ վաճառուած Րիօյի ընտիր տեսակ խահուէն որ անպարտութեամբ և անհերքելի համովը գործածողներուն ծանօթ է, այս անգամ մեծագոյն խնամով պատրաստուած և մէկ օխայի գինը 12 դահեկանի որոշուած է։

Գործածողք աժան և ընտիր ապրանք գնած ըլլալէ զատ, բարեգործութիւն մըն ալ ըրած պիտի ըլլան։

Կեդրոնատեղին է, Ղալաթիա Նէնէ Ճամի ճամբէքի Զինճիրլի խանին կից թիւ 70 մթերանոցը։

Կը ծախուի, ամէն ծխավաճառ և մանրավաճառներու քով։

100 դրամ զուտ խահուէ պարունակող տուփին գինն է 3 ղրշ. 50 դրամ պարունակողինը $1\frac{1}{2}$ ղրշ. 24—32

(*) Պէտք է գիտնալ միանգամ ընդմիշտ թէ օրաթերթերու թղթակիցները հասարակաց կարծիքը կը նկարագրեն, իրենց անձնական զգացումներէն շատ բան խառնելով անոր մէջ։ Ասոր համար է որ թղթակցէ թղթակից կարծիքները կը փոխուին։ Դ. Խ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը պիտի նախագահէ այսօրուան Խառն ժողովին որ կը գումարուի ի Ղալաթիա։

—Վանայ առաջն. տեղապահ Տ. Ստեփան վարդապետ գրած է Պատրիարքարան թէ Անգղ գիւղացի Տ. Արսէն նորընծայ քահանան իր ձեռնադրուած Սեւանայ գիւղը համնելով օտարներու քով կարգ մը հայ որբեր կը գտնէ որոնք մոռցած էին իրենց ծագումը և կրօնքը. Տ. Արսէն քահանայ անմիջապէս որբանոց մը հաստատեր է ուր կը խնամէ 30ի չափ որբեր։

—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին Թաղ. խորհուրդը՝ երեք անդամ միայն մնացած ըլլալը և գործերու չատութեան պատճառաւ անդամակիցներու պէտք ունենալը յայտնելով՝ խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ եթէ նոր ընտրութեան հրահանգ տալը առ այժմ յարմար չի դատուիր, գոնէ իր ներկայացուցած մէկ քանի ընտրելիները իրեն ընկեր տայ եկեղեցապատկան գործերու կարգադրութեանը համար։

—Պէշիկթաշի Թաղ. Խորհուրդն ալ իր անդամներուն մեծագոյն մասին թաղէն ուրիշ տեղ փոխադրուած, մէկը հրաժարած և ատենապետն ալ ճամբորդութեան պատճառաւ բացակայած ըլլալը յայտնելով, խնդրած է Ս. Պատրիարքէն՝ կամ իր առաջարկած հինգ ընտրելիները Թաղ. Խորհուրդին անդամ տալ և կամ ամբողջին հրաժարականն ընդունելով նոր ընտրութեան հրահանգ ղրկել։

—Ս. Պատրիարքը յանձնարարած է Տնտեսական խորհրդին որ Էյուպի Ս. Եղիա թաղին վիճակը քննելով՝ հարկ եղածը գործադրուելու համար առաջարկութիւն մը ներկայացնէ իրեն։

—Ադրիանուպոլսոյ կուսակալը Ս. Պատրիարքին մէկ գրութեանը պատասխանելով, տեղւոյն նորընտիր առաջն. Տեղապահ Տ. Պօղոս Ծ. Վ. Խօլտամեանի հետ տեսակցած ըլլալը յայտնիր և խոստացեր է հարկ եղած աջակցութիւնը նուիրել անոր։

—Ս. Պատրիարքը գնահատելով Գաֆրայի Տ. Յովհաննէս քահանային բարւոք պաշտօնավարութիւնը, աւագութեան սկուղոս և ծաղկեայ փիլոն գործածելու արտօնութիւն տուած է անոր։

—Պէշիկթաշի եկեղեցիին գանձանակէն 120 ղրշ. գողցուեր է երէկ։

—Ուսումնական Խորհուրդը հետեւեալ պաշտօնական Յայտարարութիւնը հաղորդած է մեզ ի հրատարակութիւն, մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհուրդներուն Հոգաբարձութիւններուն ուղղուած.

«Ուսումնական Խորհուրդս այսու լըրջաբերականաւ կու գայ վերստին հրաւիրել մայրաքաղաքիս Պատ. Թաղ. Խորհուրդները և դպրոցական Հոգաբարձութիւնները որ փութան՝ ըստ Բարձրագոյն հրամանի՝ մասնաւոր և կամ թաղապետական բժշկաց միջոցաւ պատուաստել տալ իրենց հսկողութեան յանձնուած վարժարանաց երկսեռ ուսանողները, չընդունիլ երբեք ոև է ուսանող առանց պատուաստի վկայականի և այսպիսաւ գերծ լինիլ օրինական ծանր պատասխանատուութենէ։»

10 Յունիս 1898

Պատրիարքարան Հայոց

Կ. Պոլիս

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Երէկ, Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ, հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Գառնիկ էֆ. Կիւլպէնկեանի պսակադրութիւնը Օր. Մալվինա Ս. Անանօֆի հետ, կնքահայրութեամբ փեսային կրտսեր եղբօր՝ Վահան էֆ. Կիւլպէնկեանի։ Հանդէսին կը նախագահէր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, իր շուրջն ունենալով Գեր. Մելքիսեդեկ և Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոսները, զանազան թաղերու քարոզիչ վարդապետներ ու բազմաթիւ քահանաներ։

Եկեղեցին, չքնաղապէս լուսազարդուած, լեցուած էր հրաւիրեալներու ընտրեալ բազմութեամբ մը, մեծագոյն մասով աւետարան ու սեղանաւորական դասի ներկայացուցիչներ և բարձր դասի ընտանիքներ։

Պսակի արարողութենէն ետք, հարսանեւորներն հրաւիրուեցան «Սրպանտիտ Բաֆջ»ի ընդունելութեան մեծ սրահը, որ իր յարակից մասերով զարդարուած էր չատ ճաշակաւոր կերպով։ Մասնաւորապէս աչքի կը զարնէր պարսկական օթոցներու և ծանրագին գորգերու առատութիւնը որոնք գետնայարկէն մինչեւ վեր ընտանեկան շքեղ յարկի մը երեւոյթը կու տային այդ հաստատութեան։

Ընդունելութեան դահլիճը ծաղկանոցի մը հմայքը կ'ընծայէր շքեղ ծաղկեփունջերովը ու ծաղկեզարդ կողովներովը, որոնք ղրկուած էին ազգականներու և բարեկամներու կողմէ։ Շնորհաւորական հեռագիրներ կը հասնէին անընդհատ։

Այդ դահլիճին մէջ, նորապսակ ամոլը ընդունեց ջերմագին շնորհաւորութիւններն ու խնդակցութիւնները ներկաներուն՝ որոնք պատուասիրուեցան շքասեղանի մը շուրջ ու մանրմական բաժակներ պարպեցին։

Գառնիկ էֆ. և Տիկին Մալվինա Կիւլպէնկեան՝ շնորհակալութիւն յայտնելով իրենց նկատմամբ արտայայտուած համակրանքներուն համար, իրիկուան հրաժեշտ առին ու Կիւլպէնկեան գերդաստանի անդամներէն շրջապատուած Բրինքիբօ մեկնեցան յատուկ շոգենաւով։

ԻԶՄԻՐԻ ՕՏԱՐ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Իզմիրի Խըտմէթ լրագիրը կը տեղեկանայ թէ իր գայթակղութեամբը ծանօթ որբանոցին տնօրէն Ֆէրրին եպիսկոպոս բնիկ Հոլանտացի է և կաթոլիկ։ Ամերիկեան հիւպատոսարանը Ամերիկացի չի ճանչնար զայն։ Ֆէրրին եպիսկոպոս Ամերիկայի Միսիոնարական ընկերութեան հետ ալ ո և է յարաբերութիւն չունի։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՇՆՈՐՀՈՒԵՑԱՒ

Հանրօգուտ շինութեանց և առեւտրական նախարարութեան հաշուակալութեան դիւանին առեւտրական ճիւղին քննիչներէն Հասան պէյի Իւլայի Բ., և քարտուղարներէն Հիւսէյին, Խամիլ էֆ.ներուն Միթթեմայիզի աստիճան.

Կայս. թիկնապահ հեծելազօրքերու հարիւրապետ Իզզէթ պէյի, որ Վաշինկթընի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ նշանակուեցաւ, մէկ աստիճանի բարձրացում.

Բժշկական վարժարանէն վկայուած տոքթ. Օնիկ էֆ.ի հարիւրապետութեան աստիճան տրուելով, 5րդ զօրաբանակին կեդր. հիւանդանոցին օգնական բժիշկ անուանուեցաւ։

Ճանինէի նիզամիյէ կիսաբաժնին հրամանատար Մուսթաֆա Նուրի փաշայի Ֆէրիգութեան աստիճան։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Բարձր. Սալիհէ իշխանուհիին քէթխիւտա Հաճի Թէվֆիգ պէյի Գ. կարգի Օսմանիյէ.

Ֆրանսայի հաղորդապետ Պ. Թէոֆիլի Գ. կարգի Մէճիտիյէ և կնոջը Գ. կարգի Շէֆգաթ։

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՏԷԻ ՄԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆ հրահանգ տրուեցաւ որ Լարիսայի օսմ. հիւպատոսը փութով իր պաշտօնատեղին ուղեւորի։

ՀԻՃԱԶԻ ՍՈՎԸ.— Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ կազմուած Հիճազի սովեալներուն նպաստամատոյց յանձնաժողովը մինչեւ ցարդ 323,143 ղրշ. հանգանակած է։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Ռուսիոյ կառավարութիւնը Ս. Աննայի Ա. պատուանշանը նուիրեց կայս. պալատին քարտուղարներէն Ալի Ճէվատ պէյի, և նոյն կարգին Գ. պատուանշանը՝ հարիւրապետ Ֆէյզի պէյի։

Ե. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ նորընտիր հրամանատար Հազգը փաշա պաշտօնատեղին հասեր է։

ՍՈՒՐԻԱՅԷՆ ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ԾՈՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ.—Մոնիթէօր Լոնտոնէն կ'իմանայ թէ անգլիացի դրամատէրներու խումբեր դիտաւորութիւն ունին օսմ. կառավարութենէն արտօնութիւն խնդրել Սուրիոյ ծովեզերքէն մինչեւ պարսկական ծոցը երկաթուղի մը շինելու։

ՍՐՄՏԻՔԻ գինը Ռուսիոյ մէջ 60 կոպէկ իջաւ նորէն։

ԱՆԿԱՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.—Կառավարութիւնը իմանալով թէ վերջին պատերազմին անկար զինուորները գաւառներու մէջ իրենց յատկացուած բացառիկ թոշակները ստանալու մասին դժուարութեանց կը հանդիպին, հրահանգ ղրկեց գաւառային իշխանութեանց, որ դժուարութիւն հանող պաշտօնեաները խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։

ՆՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ.—Ռումանիոյ երկաթուղիի ընկերութիւնը հինգ նոր շոգենաւներ շինել պիտի տայ, որ պիտի բանին Արշիպեղագոսի մէջ։ Նոր շոգենաւները Մէթէորի ձեւով պիտի ըլլան, ու իւրաքանչիւրը 800 թոնօ տարողութիւն, և 12 հատ առաջին կարգի, 12 երկրորդ կարգի ու 30 հատ Գ. կարգի խուցեր պիտի ունենան։ Ելեքտրական լուսով պիտի լուսաւորուին։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Մոնիթէօր կ'ըսէ թէ անցեալ օր Բարձր Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ գումարուող յանձնաժողովը չէ թէ Ռէժիի գործերովը զբաղեցաւ, այլ ելմտական չատ կարեւոր խնդրով մը, որ բանակցութեան առարկայ եղած է կառավարութեան, Օսմ. Պանքային և Հանր. Պարտքի վարչութեան միջեւ։ Հանր. Պարտքի գործիչը Շէֆֆիգ պէյ Ռէժիի պաշտօնատունը գնաց, գումանտան Պէռժէն տեսնելու, ոչ թէ Ռէժիէն բացատրութիւններ խնդրելու։

Բ. ԴՌՆԸ.—Ամերիկեան դեսպան Պ. Անճէլ և Ռումանիոյ դեսպան Պ. Ճուվարա երէկ Բ. Դուռը գացին և տեսակցեցան արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի հետ։

ՕՍՄ. ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ.— Բարիզ հրատարակուող Լա Միւթուէլ կը գրէ. «Օսմ. արժեթուղթերը օրըստօրէ կը բարձրանան, մանաւանդ Օսմ. Հանր. Պարտքի սէտիները միացնելու լուրին վրայ, օսմ. թուղթերը անգամ մը եւս յարգ ստացան։ Սէտիներու միացումէն աւելի չատ պիտի օգտուին Բ և Գ սէռիներուն տէրերը։ Կըսուի թէ 1897 տարուան համար Օսմ. Պանքայի բաժնետէրներուն 12 1/2 Փր. շահաբաժին պիտի վճարուի, այս պատճառով Օսմ. Պանքային թուղթերը 568 Փր.ի բարձրացան։

ՔԻՈՍԻ քարափին ընկերութիւնը ծանր տուրքեր առնելուն համար, տեղին վաճառականութիւնը ժամանակէ մը ի վեր կեցած է. մաքսատան հասոյթները կը պակսին։

ԹԵՍԱԼԻԱՅԻ 161 գաղթականներ Մանիսա ղրկուեցան, հոն բնակելու համար։

ԱՆՅԱՅՏՍՑՈՒՄ.—Ղալաթիոյ արմտիքի մաքսատան արկղակալ Իզզէթ էֆ. չորեքշաբթի օր ժամը 6ին ատենները մաքսային վերատեսչութեան 10,000 ղրշ. յանձնելու համար մաքսատունէն ելաւ և անգամ մըն ալ չերեւցաւ։ Կորսուած պաշտօնեան կը փնտռուի։

Իզզէթ էֆ. երեքշաբթի իրիկուն տուն երթալով, սնտուկին բանալին կնոջը յանձներ և ըսեր է թէ ինքը Բրուսիական հիւանդանոցը կ'երթայ, ուր քանի մը օր պիտի մնայ դարմանուելու համար։ Բայց մարդ ղրկուելով այդ հիւանդանոցը, ստուգուեր է թէ Իզզէթ էֆ. հոն ալ չէ գացած։

ԾԽԱԽՈՏ.—Թերթչեան կը գրեն թէ Ռէժին 10 և 20 բարանոց ծխախոտի քաքէթներ ղրկած է հոն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Գրած էինք թէ կամուրջին նորոգութեան յատկացուած 40,000 ոսկիէն 20,000 ղրշ. վճարուեցաւ Ծովային նախարարութեան, մնացեալ մասն ալ մօտ օրէն պիտի վճարուի։ Նախարարութիւնը հարկ եղած երկաթի ատախտակները յանձնարարեց։

ԹՈՇԱԿԻ ՑԱՒԵԼՈՒՄ.— Սէրվէթ կ'ըսէ թէ Իզմիրի օսմ. Պանքային բոլոր պաշտօնեաները ամսաթոշակի յաւելում ստացան։

ՌԷԺԻԻ ԴԷՊՔԸ.— Իզմիրի Եէնի Թիլիսէ թաղին մօտ քառասունի չափ քրիստոնեաներ Ռէժիի գէտ Գասիմ Էմմինիցի նուէրին ծեծեր ու քանի մը տեղէն վիրաւորեր են։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացած է։

ԳԱՐԹԱԼ ՆԱՓԱՃԸՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.— Սոյն երկաթուղիին վերաբերեալ ծրագիրը և թուղթերը նախարարական խորհուրդին մէջ քննուելէ յետոյ Վեհ. Սուլթանին մատուցուեցան։ Ամառները Գարթալէն Նափաճըր օրական 10 կառախումբ պիտի բանի, ձմեռը աւելի քիչ։ Ա. կարգի վակոններուն գինը 3 ղրշ. և երկրորդ կարգի վակոններունը 60 բարա պիտի ըլլայ։ Կառախումբերը Սուանը գծէն մօտ պիտի կենան։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ.— Պուլկարիոյ կառավարութեան որոշումով այն պուլկարները որ օսմ. դատարաններու կողմէ դատապարտուելով երկար ատեն բանտարկուած են, երբ Պուլկարիա երթան, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին։

«ՍԷՅՑԸ ՊԱՀՐԻ» ԵՒ «ՆՈՒՍՐԷԹ» Թորփիլանաւերը Պոլիս բերուեցան նորոգուելու համար։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ ՊԱՐՊՈՒՄԸ.— Մալէ-Խաբ հետեւեալը կը գրէ Ռըվիւ տ'Օրիանէ արտատպելով. «Ամբողջ Եւրոպա և նոյն իսկ հելլէնասիրութեամբ ծանօթ կառավարութիւնները հաշտութեան վերջնական դաշնագրի կէտ առ կէտ և արագ գործադրութեան առթիւ չեն կրնար չգովել օսմ. կառավարութիւնը։ Մինչեւ որոշեալ օրը Թեսալիան ամբողջովին պարպուելով, վերջ տրուեցաւ այնպիսի խնդրի մը, որ ոչ միայն Արեւելքը այլ ամբողջ Արեւմուտքը մտատանջութեան մատնած էր։ Թեսալիան վերստին գրաւող հելլէն բանակին ընկերացող լրաբերները կը յայտարարեն թէ յուսացուածէն աւելի կանոնաւոր գըտան Թեսալիան։ Նոյն իսկ Էտհէմ փաշա ազնուութիւն ունեցաւ Վոլոյի թաղապետութեան պատկանող 90 ոսկիի գումար մը յոյներուն յանձնելու։»

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ ՄԸ.— Անցած ուրբաթ Կիրասոնէն 9 ժամ հեռու, Գուլագ Գայա՝ տունէ մը հրդեհ ծագեցաւ, որ չորս կողմը տարածուելով 100ի չափ փայտաշէն տուներ այրեցան։ Կրակը դիտմամբ ձգուած է եղեր։

ԿՐԵՏԷ.— Գանտիայէն կը գրեն թէ վեհ. Սուլթանը մասնաւոր ամսաթոշակ յատկացուց Կրետացի Հասան և Ահմէտ պէյերուն. որոնցմէ մէկը Բարիզի մէջ իրաւաբանութիւն և միւսը բժշկութիւն կը սորվին, և որոց ընտանիքները վերջին շփոթութեանց առթիւ մեծ կորուստներ ունեցած էին։

—Սրօգրոնա գաւառակին մէջ աղջկան մը առեւանգութեան առթիւ քրիստոնեաներուն միջեւ կռիւ մը ծագելով, երեք հոգի սպաննուեցան։

ՊԱՍՐԱՅԻ ՄԷՋ ԹՐԱՄՎԷՅ.— Պասրայի երեւելիներէն Ապտիւրրահման էֆ. քաղաքին մէջ թրամվէյ մը շինելու արտօնութիւն խնդրած է։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը, որուն հաղորդուած էր խնդիրը, շինուելիք թրամվէյին երկայնութեան, անցքին և անոր հանդիպած տեղերուն վերաբերեալ տեղեկութիւններ ուզեց։

Պ. ԼԱՆՏ.—Քաղաքային երկրաչափական վարժարանի գերմանացի ուսուցիչ Պ. Րոպէրթ Լանտ կայս. Իրատէով Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ. 2000 ղրշ. ամսական պիտի ստանայ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆ.— Թուրքեւհելլէն պատերազմին պատկերները ներկայացնող մետաքսէ թաշկինակները այս օր վաղը ծախու պիտի հանուին Բարեգործական Շուկային մէջ։

—Սիրվիչէն տպարանը պատրաստեց շուկային նուիրուած գիրքերուն ցանկը։

ԴԵՐՁԱՆ.—Սելանիկի դերձանի գործարանատէրները խնդրեցին կառավարութենէն որ իրենց բերել տուած բամպակը մաքսատուրքէ ազատ ըլլայ, վասն զի իրենց պատրաստած դերձանը Պուլկարիոյ, Սերպիոյ և Յունաստանի մէջ ծանր մաքսատուրքերու ենթարկուելով չի քըուիր։

Պ. ՕՆՈՒ.—Աթէնքի ռուսական դեսպան Պ. Օնու նախընթաց օր Պոլսէն անցած ատեն, Պէօյիւքտէրէի առջեւ շոգենաւէն իջնելով ռուսական դեսպանատունը գնաց և այցելութիւն տուաւ Պ. Զինովիէֆի։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ. — Այտընի կառավարական սնտուկէն եղած գողութեան առթիւ արկղակալները և անոնց մեղսակիցները դատի ենթարկուեցան. Մուսթաֆա Բուչէնի, Լութֆի և Մուսթաֆա էֆ.ները, որոնց զեղծումը ոճրի աստիճանին հասած էր, ձերբակալուեցան։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԼԻ Բէսմի-Ֆաչա շոգենաւը նորոգելու համար Թէրսհանէ մտաւ։

ԱՆՏԱՌԻ ՀՐԴԵՀ.—Գաթէրին գաւառակին պետական անտառներուն մէջ հրդեհ ծագեցաւ։

ՍԵԼԱՆԻԿ—Կ. ՊՈԼԻՍ Երկաթուղիին տնօրէն Պ. Լիւսիէն Դոնան Եւրոպա գնաց։

ԿԱՐԿՈՒՏ.—Զիթնէ գաւառակին գիւղերէն մէկուն մէջ անցեալները ընկուզի մեծութեամբ կարկուտ տեղաց. 2000 արտավար տարածութեամբ այգի մը կէս առ կէս աւրուեցաւ, տանիքներուն վրայի կղմինտրները և պատուհաններուն ապակիները կոտրուեցան։ Բանջարեղէններու, բամպակի, ծխախոտի, եգիպտացորենի արտեր փճացան։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՍԱԿԻ.—Անատոլուի երկաթուղիի ընկերութիւնը Կէյպէէն ու Տարըճայէն Հայտար-փաշա բերած կեռասի, բալի և խաղողի մէկ կողովին համար 3 ղրշ. 15 փարա ծախք կ'առնէ, այդ պտուղները Հայտար փաշայէն Պոլիս փոխադրող նաւերն ալ մէկ կողովի համար 6 ղրշ. կ'առնեն, Սէրվէթ այս արտակարգ ծախքերուն վրայ ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, վասն զի այս կերպով թէ պտղոյն տէրը, թէ Պետական գանձը, և թէ ժողովուրդը կը վնասուի։

ԽՈՂԿԱՂԻՆԻ ՀՈՒՆՁՔԸ.—Կըսուի թէ այս տարի Իզմիրի խողկաղինի հունձքը անցեալ տարուանէն աւելի չատ և աղէկ ալ պիտի ըլլայ միանգամայն։

ՇԻՐՔԷԹԻ շոգենաւներուն մեքենավարները ծովային Նախարարութեան մէջ քննութիւն անցնելով վկայականներ կը ստանան։

ՋԵՐՄԱՉԱՓԸ օր Պրուսայի մէջ տաքութիւնը մինչեւ 36 աստիճան բարձրացաւ։

ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ.—Էրէնքէօյ ձորի մը մէջէն անցեալ օր երիտասարդի մը դիակը գտնուեցաւ։ Դիակին քով կը գտնուէր խոշոր դաշոյն մը, համրիչ մը և ծխատուփ մը։ Ոստիկանութիւնը ստուգեց թէ սպաննուողը Էյուպցի Ապտիւլբէքիմ անուն 22 տարեկան երիտասարդ մըն էր։ Գլուխը քարով զարնուած և ուղեղը դուրս թափուած էր։ Ոճիրը ուրիշ տեղ մը առաջ գործուած կը կարծուի։ Մարդասպանը տակաւին չէ գտնուած։

—Անցեալները դարձեալ այդ կողմերը ոստիկան զինուոր մը սպաննող չարագործն ալ ձեռք չէ անցուած։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.—Ղալաթիա, Միլլէթ խանի ալքոլի մթերանոցէն դրամ և ուրիշ նիւթեր գողցող Նուվան Էօրինէի մէջ ձերբակալուեցաւ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Եղեռնադատ ատեանը երէկ 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Եորկանճի Ալին, որ Պուլկուրլը. իր տան մէջ սպաննած էր խանճի Ահմէտ պէյը, որ հիւր գացած էր իրեն։

— Մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ Թէօտոս անուն մարդը, որ Բերա Սինէմքէօյ, կնոջ մը տուն մտնելով, զէնք քաշած և սպառնալիք ըրած էր։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹԱԿԱՆՐՈԿԻ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ.—Այս տարի կը լրանայ Մեծն Պետրոսի հիմնած Թականրոգ քաղաքին հաստատութեան 200րդ տարեդարձը։ Այս առթիւ քաղքին թաղապետական ժողովը արտօնութիւն պիտի խնդրէ Ռուսիոյ մեծ բարենորոգիչին գերեզմանին վրայ արձաթէ տախտակ մը դնելու, որուն վրայ նկարուած պիտի ըլլայ այն շէնքը, զոր Թականրոգի մէջ պիտի կառուցանեն, Մեծն-Պետրոսի անուան նուիրելով զայն, սա արձանագրութեամբ. «Թականրոգի հիմնադրին, երախտապարտ յաջորդները 1698-1898»։

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Զուարճալի և տարօրինակ դէպք մը, որ տեղի ունեցաւ վերջերս Վաշինկթընի մէջ։

Բրօֆէսէօր Մաք Շան բանախօսութիւն մը կ'ընէր սիրոյ, նշանախօսութեան և ամուսնութեան վրայ։ Բնական է թէ երիտասարդներ ու երիտասարդուհիներ էին իր բազմաթիւ ունկնդիրներուն մեծագոյն մասը։ Ատոնց մէջ կը գտնուէին Պ. Ճոն Ուարտ Էլլիս և Օր. Մագդի Ուէվր անուն երիտասարդ մը և մանկամարդ աղջիկ մը, որ դիպուածաւ (ով գիտէ) քով քովի նստած էին առաջին կարգին վրայ։

Բրօֆէսէօր Մաք Շան կը բացատրէր այն սկզբունքը թէ մանչ մը և աղջիկ մը ամուսնանալու համար տարբեր նկարագիրներ ունենալու են, բայց պէտք է որ միեւնոյն ճաշակին. խառնուածքին և մանաւանդ միեւնոյն դաստիարակութեան տէր ըլլան։

Բրօֆէսէօրին բանախօսութիւնը արգիլնաւոր ու համոզիչ եղաւ, վասն զի հազիւ թէ աւարտած էր խօսքը, և ահա Պ. Ճոն Էլլիս քովի օրիորդին Միս Մագդիի ձեռքը կը խնդրէր. օրիորդը հաւանեցաւ։

Անմիջապէս քահանայ մը աբենցուցին, որ հրապարակաւ պսակեց զանոնք կընքահայրութեամբ ատենաբան բրօֆէսէօրին։

Պ. Էլլիս Սքրանթօնցի հարուստ ազարակատէր մըն է, և Միս Ուէվր Մինէաբոլիսցի վաճառականի մը աղջիկը, 22 տարեկան, թիագեղ մանկամարդ մը։

ԱԴԱՄԱՆԴԵ ՍԱՂՈՅ.—Բարիզի 1900ի ցուցահանդէսին մէջ կարծր քարեր կտրելու համար ադամանդէ սղոց մը կայ, որ մէկ վայրկեանին մէջ 300 անգամ կը դառնայ։ 173 ադամանդ ունի վրան և կ'արժէ 75,000 Փր.։

ՍԶԴ, Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

500,000 քիլոկրամ չոր խոտի մատակարարութեան նուազուրդը, որ ծանուցուեցաւ 28,9 յունիսին, վերջնականապէս տեղի պիտի ունենայ 1898 յունիս 17/29ին, երեքշաբթի օրը առտուան ժամը 11ին(Ը.Ե.) (Ը.Թ. 3 1/2ին) ընկերութեան գրասենեակը։

Նուազուրդին մասնակցիլ ուզողները կանխաւ 20 օսմ. ոսկի պէտք է յանձնեն ընկերութեան սնտուկին։

Կ. Պոլիս 9/21 յունիս 98 1--3

VIN DE PEPTONE

Կովի մսաջուրը միսին հատուէտ մասը միայն կը պարունակէ. եթէ հիւանդներուն համար, կուզուի զայն չատ սնընդաբար կերակուր մը ընել, բաւական է մէկ կրամ Շաբօնիօի խախաշէն աւելցնել անոր մէջ, որ 10 կրամ կովի միսի տեղ կը բռնէ։ Ասիկա լաւագոյն կազդուրիչը համարուած է անպիտններուն, ապաքինեալներուն, թոքախտաւորներուն և ստամոքսային ջղացաւ ունեցողներուն համար։

ՎԻՇԻԻ ՋՈՒՐԸ

Վիշիի ջուրէն և ֆրանսական կառավարութեան պատկանող Սէլէսթէնի, Կռանտ Կռիլլի և Օբիլիայի ջուրերէն աւելի չատ տարածուած հանքային ջուր չկայ։ Այս յաջողութիւնը բացայայտ է, քանի որ գրեթէ ամենքս ալ, քիչ չատ կը տառապինք յօդացաւէ, ոտնացաւէ, աւազախտէ, այսինքն թէ քիչ կամ չատ պէտք ունինք կալիքարաւոր դեղերու, կամ ուրիշ խօսքով Վիշիի ջուրին։ Բայց պէտք չէ գոհանալ միմիայն Վիշիի ջուր ուզելով, պէտք է աղբիւրին անունն ալ որոշել. Վիշիի ամենէն հին և նշանաւոր աղբիւրներուն ջուրը ունենալու համար, միշտ փնտռելու է Վիշի Սէլէսթէն, Վիշի Կռանտ Կռիլլ և Վիշի Օբիլիա։

ՀԱՐՍՆԻՔԻ ՄՈՄԵՐ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

Հանրածանօթ ծաղկավաճառ և զարդարող հարսնիքի մոմերու, Դամոնտոխանի անկիւնէն փոխադրուած է Զաբթիէլեար եօքուշ Մեծ Նոր խան վարի յարկ թիւ 47, ուր կը վաճառէ հարսնելու համար ծաղկաւէտ կըրլանդներ, քօղեր, ձեռնոցներ, ևն. և կը զարդարէ ՀԱՐՍԻ ՄՈՄԵՐ վայելուչ և ճաշակաւոր, համեստ գիներով։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԱՐԿԵՆԱԿԱՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

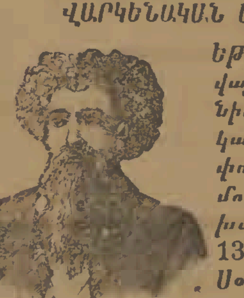

Եթէ կ'փափաքիքէնք վայրկենի մէջ մօրուքնիդ և մազերնիդ սեւ կամ շագանակագոյնի փոխել, դիմեցէք Մահմուտ փաշա Քիւրքճի խանի դիմացի կարգը 131 թիւ Արամ էֆ. Սօղանճեանի վաճառատունը։ Հոն տեղի մազի ներկի ջուրն անմնաս նիւթերէ բաղադրուած է ի Բարիզ, եւ մազերուն տուած փայլունութեամբ, կակղութեամբ եւ գործածութեան դիւրութեամբ, փորձով հաստատուած է թէ մինչեւ ցարդ Եւրոպայի մէջ պատրաստուած ջուրերէն անմրցելի կերպով լաւ է։

ՇԻՇ ՄԸ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԲԱՒԷ.— ԳԻՆԸ 13 1/2 ՂՐՇ.

Գաւառաց յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Սոյն վաճառատան մէջ կ'գտնուի նաեւ սեւ մազերը դեղինցնելու համար ջուր, եւ մասնաւորապէս մազի իւղով խնամով պատրաստուած ներկեր՝ սեւ, խարտեաշ եւ շագանակագոյնի փոխելու։

6 ՎՃԱՐՈՒՄ ԿԱՆԽԻԿ 26—30

ՕԳՈՏԻ ՄՈՐԻԻ ՁԿԱՆ ՕՏԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1388

Պարոնայք Սգաղ եւ Փօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտոնական զիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիի ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուել, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատաստուութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Օ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4րդ երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 12 Յունիս։

Կ.ՊՈԼԻՍ.—Ծանրաչափ 762.— Ջերմաչափը 21 աստիճան։ Օդը պայծառ։

— Կէս օր, ժամը 4,19։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ.—Ջերմաչափը ցոյց կու տայ։

Արխանկէլ 9 աստ., Բարիզ 15, Վիեննա, Իզմիր 16, Աթէնք, Վալօնա, Սելանիկ 24 աստ. զրոյէն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	16
Ամենէն բարձր գին	»	24	18
Ամենէն վար գին	»	24	15
Ռումէլիի երկթ. զոգ.	Ֆր.	109	—
Ամենէն բարձր գին	»	111	—
Ամենէն վար գին	»	109	—

ԲԱՑՈՒՄ 12 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	24	16
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	109	—
Օսմանիյէ		405	—
Ռէժի		290	—
Օսմ. Պանքա		12	25
Քրէտի Ժէնէրալ Օթթմ.		8	24
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	45
Թրամուէյ բաժնեթ.		780	—
» ժուիսանս		390	—
» պարտաթ.	Ֆր.	502	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	315	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	458	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	3	—
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռում. Երկթ. ութ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	03
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բոլ Էմբէրիալ	»	89	35
Քրիմլիգ	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	96	30
Ռուսլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	07 1/2
» » » չէք	»	109	33
Բարիզ » »	Ֆր.	23	05
» » » չէք	»	22	25
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	48 3/4
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	87 1/2

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 23 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սէռի Ա.	Ա. Ո.	63	50
» » » Բ.	»	45	63
» » » Գ.	»	26	25
Դ.) բաց.	»	22	12
) գոց.	»	22	18
Փոխառութիւն Գաասպա	»	83	50
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	25
Այտընի երկաթուղի	»	13	50
Եգիպտական Միացեալ	»	107	75
Ազգ. Քոնսոլիտէ		111	18
Հելլենական 5 %	»	39	—
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	43	—
Ռանթ » 4 %	»	33	—
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	95	—
» նոր » 6 % 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	41
Դրամազեղչ	»	3	—

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Յունիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	55
» Լոնտոնի վրայ	»	120	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	60	60
Օսմ. Ռէժի	»	134	—

ԲԱՐԻԶ, 23 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	42
) գոց.	»	22	37
» » » Բ.	»	45	57
» » » Գ.	»	26	45
Օսմանիէ	»	405	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110	—
Օսմ. Ռէժի	»	290	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	560	—
Ֆրանս Ռանթ 3 %	»	102	62
Քրէտի Լիոնէ	»	844	—
Պանք տը Բարի	»	951	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3690	—
Իտալական Ռանթ	»	93	57
Սպանիական արտաքին	»	33	18
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	255
Դրամազեղչ	»	02	—

ՊԷՐԼԻՆ, 23 Յունիս

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	20
Ռումէլիի երկաթուղի	»	114	—
Անատ երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	320

Ա Զ Դ

Քննեցէք Հ. Ա. Պալասանի «Նոր Մանկական Պարտէզ» դասագիրքը և եթէ արդիւնքը՝ վկայեալ մասնագէտ վարժուհիներու ձեռքով գոհացուցիչ չըլլայ, մէկ կողմ նետեցէք զայն։—Գին 2 ղրուշ։

Մանկապարտէզներու համար մասնաւոր գեղչ։—«Մանկապարտէզի նիւթերու» ճոխ հաւաքածոյ մը գրատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի։

Բացուած է «Հանդէս Ամսօրեայ»ի տարեկան բաժանորդագրութիւնը. գին 10 Փր. գաւառներու համար, փօստի ծախք առանձին։ Յունուար, Փետրուար և Մարտ ամսուան թիւերը արդէն հասած են։ Նոր հրատարակուեցաւ Հ.Գ.Մէնէվիշեան—Գիրք գրելու արուեստը։ Գին 6 ղրուշ։ 38

Դիմել «ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ» ՂԱԼԱԹԻԱ ՍԵՂԲՈՍ ԽԱՆ ԹԻՒ 5։ 25—30

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետարք Անգլիոյ ամենազօրաւոր և հանրածանօթ գլխաւորներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մէջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եուննի Փոքանդան վրայ, Աէգ Զելքոփեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւած ակռաներն ան ցաւութեամբ կը լեցնեն. ցաւով քիթեր և քոռած փտածեալ ակռայք պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմքի յեղափոխութեան ... աւելի, ...

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն.

Ց.Գ. Ամերկ. ատմ. համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչև կէս օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (մինչև կէս գիշեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գաւառացիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, Բէ– 1 Խէլէօփլէ ...

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք 14,500,000
Պահեստի դրամ	» 26,504,000
Տարեկան հասոյթ	» 58,937,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինով։

572　Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒՐԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահչէ–Գաբու, Անանիատ խան. 20 21 22

PILULES de BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Երկաթախառն դեղերու ամէնէն բնտիրը բնաւ չաւրուիր ու ազդեցութիւնը չի կորսնցներ. գնահատուած է՝ բժշկական Ակադեմիէն,

Կը բուժէ.

Անարիւնութիւնը, կիներու սպիտակահոսութիւնը, կիներու դաշտանի յապաղումը, ոսկրի հիւանդութիւններն ու ծուռութիւնները։

SIROP DE BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ՕՇԱՐԱԿ

Պլանքարի դեղահատներուն յար և նման է բաղադրութեան և ազդեցութեան տեսակէտով և բնաւ չաւրուիր։

Գործածութեան եղանակ

Դեղահատերը 2-6 հատ) օրական
Օշարակ 1-3 ապր. դգալ)

Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութեամբ փնտռել հետեւեալը պիտակներուն վրայ։

Blancard, 40 rue Bonapart

Թուրքիոյ ընդհ. դեղարաններուն մէջ կը ծախուի։　34　31—32

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլէ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	1862
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Ճնճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիբիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	48 1	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	18 2	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1037	Սրէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիմօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2304	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաիօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէլրօ	1671	Էլտօրատօ	15.0	Ճիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	148	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	24.
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլրինօ	.307	Բալէրմօ	1537	Վասքօ	1914
Գադօ	1094	Ֆրնլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	128.
Ջիբակօ	.729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	.27	Րի	1663	Ելտօ	18..
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643		1613	[illegible]	1200
Գօլօրատօ	4235	Կրդանօ	1243	Լօրէնզօ	319.	Րոմէօ	1789		

Էպրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քօնկօ շոգենաւը, Նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 21ին և Յուլիս 8ին հոս կ'սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԸՆՏ ՐԻՉՕ

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւէթ խան, Ղալաթիա

ԷՔԻԹԱՊԼ

(ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ)

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ ԹԻՒ 36 ԵՒ 36 ԷՒՆԻ ԱՎԸՆԻՒ ՏԸ Լ'ՕՊԵՐԱ, ԲԱՐԻԶ

Երաշխ ւորութեան դրամագլուխ	Ֆրանք	1 ՄԻԼԻԱՐ	227 1/2 միլիոն	
Հիմնարկութենէն ի վեր ապահովագրելոց վճարեալ	»	1 »	425 1/2	
օրինակաս պահեստներէ զատ յաւելուածական պահեստ	»		261 1/2	»
(Աշխարհի վրայ ոչ մէկ կենաց ընկերութիւն այս աստիճան մածաքանակ յաւելուածական պահեստ ունի։)				
1897ին նքուած նոր ապահովագ. ութեանց գումարը	»		813	»
1897ին ամբողջ հասոյթ	»		251	»
1897ին ապահովագրելոց վճարուած գումարը	»		109	»

Հարկ է հաստատել թէ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին՝ բաղդատմամբ 1896ին՝ ունեցած է

37,6.7,476.0 ֆրանքի յաւելուած մը յաւելուածական պահեստին վրայ) Ոչ մէկ կենաց ընկ. այսչափ
10., 84,0.4.80 » ամբողջ գ յ եկրուն վրայ) յաւելուածներ ունեցած է
1.1,00 ,14.,.95 » » Նոր ապահովագրութեանց վրայ)

ԷՔԻ ԱՊԼ ամերիկեան ուրիշ ընկերութեանց պէս իր սակերը աւելցուցած չէ, ուստի եւ յիշեալ ընկերութեանց բաղդատմամբ՝ ԷՔԻԹԱՊԼի գի երը տարիքի եւ տեսակի համեմատ մէկ եւ երկու տարեվճարի խնայողութիւն մը ցոյց կու տան։

Ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Տ. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս Պահճէ-Գաբու Անանիատ խան, թիւ 20—21—22.　63　15—24

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ԲԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ զ'Իթալիէն. 1, 3, ... Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ին հիմնուած է ...

Ապահովագրեալներու վճ. 1 Միլիառ 123,000000

1895էն ...

Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000

Հասոյթ 196,000000

Նոր ապահովագրութիւնք 681,000000

1896 Յունուար 1

Զուտ եւ անշարժ կալ. յԵւրոպա 40,00000

Յաւելեալ դրամագլուխ 121,00000

... ապահովագրութիւնք 1 Միլիառ 141,00000

Տնօրէնութեան ...

Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագիներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի եաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ, աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

185　Ժ. ՈՒ. ՀՕՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. ... խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շոգենաւաց ելքերը

9 21 Միտիլլի, Իզմիր, Պիրէոս, Աղեքսանդրիա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։

10 22 ... սուրբ ... , ... ժամը ... 10ին։

11,23 Տարտանէլ, Այնօրօզ, Սելանիկ, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։

13 25 Ինէպօլու, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։　562

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 — Պէշիք	6 15	— —	7 — Գզկ.
11 30 Վոսփ.	6 50 Պէշիկ.	11 30	7 40 Պշկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 15	8 20
1 —	8 50	1 —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գզկ.
2 30	10 10 Պէշիկ.	2 50 Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզ. Ֆպ.	3 5	10 40 Գզկ.
3 15 Ֆէրպ.	11 — Գզկ.	3 30	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գզկ.
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 5		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50		6 15 Պշկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իսկիւտար
11 15 Պէշքթ.	6 20 Պէպ.	11 45	7 5 Պշք.
12 —	6 50 Պշքթ,	12 20	7 40 Պշք.
12 40	8 Պշքթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 35 Վոսփ	10 15
3 25	10 15	3 5	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45	11 30 Ֆէրպ.
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 45
5 25	12 —	5 30 Ֆէրպօթ	12 15
5 50 Պշկ.		6 15 Պէպէք	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի Կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Օղը միգապատ եղած ատեն շոգենաւք իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամէնէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ, ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐ Լ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱ ԷՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Յունիս 27 Մէնկրէլի Անատոլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ

Յունիս 28 Մէնկրէլի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղեւորք և ապրանք ... (ուղեւորութեան)

Նաւողչեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՈԹԷՄ ՐԸՊՈՒԼ

575　Թօփհանէ, քարափին վրայ

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի և Արեւելքի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էմիրչիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Աըրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Քօզօնիտն	8000	Ալզաչիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	370.	Մինճօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

Արտօնատէր　Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

«ՄԱՍԻՍ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (105)

ԷՄԻԼ ԿԱՊՈՐԻՕ

ԴԺՈՒԽԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ԲԱՍՔԱԼ ԵՒ ՄԱՐԳԸՐԻՏ

Բայց երբ Բասքալ իւր Մօմէժան անունով այցետոմսը տուաւ, Պարոն Թուիկոյի նշած բառերն ալ մատիտով վըրան աւելցած, սպասաւորին խոժոռ դէմքն խսկոյն անուշցաւ.

—Ա՛, այդ ուրիշ։ Պ. Թուիկոյի կողմէ կուգաք։ Պ. Մարքիզը ձեզ կ'սպասէ մեսիային պէս.... Հրամեցէք։

Եւ առջեն իյնալով վեր հանեց, մեծ հիւրասրահի մը դուռը բացաւ և մտէք ըսաւ։

Արդարեւ չքեղապէս զարդարուած էր գեղեցիկ բայց ոչ թարմ օթոցներով ու կահերով.

Հոն բաւական սպասեց Բասքալ։

—Վալորսէ գիւանդէտի դեր կը խաղայ, ըսաւ ինքնիրեն. չուզեր անհամբեր սպասողի երեւոյթ ունենալ. Բայց սպասաւորը մատնեց զինքը։

Վերջապէս սպասաւորն երեցաւ։

—Պ. Մարքիզը ձեզ կ'սպասէ, պարո՛ն, ըսաւ։

—Աւասիկ վճռական վայկեանն, ըսաւ Բասքալ ինքնիրեն, բաւական է որ գլուխ չճանչէ....

Եւ զօրեղ քայլերով սպասաւորին ետեւէն գնաց։

Պ. Վալորսէ տունը եղած ժամանակ, իւր ննջարանին կից փոքրիկ սենեակի մը մէջ կը կենար։ Սեղանի մ'առաջե նստած ձիւպշափ վերաբերեալ լը բագիրներ կարդալ գնելու զբաղած կը թուէր...։ Մօտը չիչ մը Մատէռայի գինի և կէս պարապ գաւաթ մը կար...։

Երբ սպասաւորն իմաց տուաւ.

—Պարոն Մօմէժան բսելով,

Պ. Վալորսէ գլուխը վեր առաւ և Բասքալի երեսը նայեցաւ առանց բընաւ բան մ'զգալու։

—Պ. Մօմէժա՛ն, Պարոն Թուիկոյի գործակատարը...։

—Այո՛, պարոն մարքիզ։

—Հաճեցէք նստիլ...։ Բան մ'ունիմ նայելիք, հիմայ կը լմնայ և կը տեսնուինք...։

Բասքալ նստաւ։ Իւր վախերէն մէկըն այն եղած էր որ իւր երջանկութիւնը, ապագան, կեանքը խորտակող թշուառականին երեսը տեսած ժամանակ կարող չըլլար թերեւս ինքզինք բռնելու։

Բայց այնպէս չեղաւ բարեբաղդաբար։

Պ. Վալորսէ քառորդի մը չափ զբաղելէ ետեւ.

—Լմնցաւ, գոչեց ծրարելով զատած լրագիրները։

Եւ ոտքի վրայ ելաւ ձգտելով յոգնածի պէս, և վառարանին կռթնելով.

—Հիմա, Պ. Մօմէժան, ըսաւ, խօսինք ձեզ հոս բերող գործին վրայ։ Խիճի սատակ բերած էք Պ. Թուիկոյի կողմէ, այնպէս չէ՞։

Բասքալ գլուխը ցնցեց և դժկամակ ձայնով մը.

—Ցաւելով կ'իմացնեմ ձեզ, պարոն մարքիզ, թէ ո՛չ, պատասխանեց։

Կարծես թէ ծանր քար մ'ինկաւ Պ. Վալորսէի մերկ գագաթին վըրայ...։ Դէմքը չափէն չափ ճերմըկցաւ։

—Ի՞նչպէս ոչ, կակազեց, կատակ մ'է անշուշտ...։

—Ընդհակառակն շա՛տ ճշմարիտ է.

—Պառոնը խօսք տուեր էր ինձ։

—Օ՜... խօ՜սք...։

—Վերջապէս բացորոշ խոստո՛ւմ մ'ըրած էր...։

—Երբեմն մարդ չկրնար ըրած խոստումը կատարել, պարո՛ն մարքիզ....

Այս խոստմնազանցութեան հետեւանքը սարսափելի պիտի ըլլար Պ. Վալորսէի համար. իւր վերջին կործանումը կրնար ըլլալ։

Եւ սակայն ջանաց ծածկել։ Մտածեց որ իւր տագնապալից վիճակը պառոնին գործակատարին նշմարել տալը, իւր բացարձակ կործանումը խոստովանիլ էր, յաղթուած, զինաթափ եղած, կորսուած ըսել էր...։

Ուստի ինքզինք բռնելով, իւր բոլոր կորովն ամփոփելով, զսպեց իւր յուզումը, և յաջողեցաւ ինքզինք ոչ թէ յուսահատ, այլ միայն նեղացած ու գրգռուած ցուցնել...։

—Ստակ չկա՛յ եղեր, ըսաւ, այլայլեալ ձայնով մը. ես վստահութեամբ հարիւր հազար ֆրանք կ'սպասէի այս առտու.... Բայց սխալած եմ եղեր... պառոնէն չէի սպասեր զայս։ Կը զգա՞յ արդեօք թէ ինչ դըժուարութեան կը մատնէ զիս...։

— Ներեցէք ինձ, պարո՛ն, ա՛յնչափ լաւ կ'զգայ, որ փոխանակ պարզ տոմսով մ'իմացնելու, զիս կը ղրկէ ձեզ իւր անկեղծ ցաւը ներկայացնելու...։ Ստուգիւ, երբ ժամ մը առաջ մեկնեցաւ իւր քովէն, շատ տրտմած էր։ Ապսպրեց ինձ մանաւանդ հասկցնել ձեզ թէ ինք յանցանք չունի. երկու կարեւոր գանձումներու վրայ դրած էր վստահութիւնը, երկուքն ալ պարապ ելան։ Եւեկ իրիկուն աւդին անդին դիմեց՝ պէտք եղածին չափ ստակ ճարելու, բայց չյաջողեցաւ։

—Ըսել է թէ պառոնը նեղութեան մէջ է, ըսաւ Պ. Վալորսէ հեգնոտ ձայնով մը։

—Անկեղծաբար խօսելով, այնպէս կը կարծեմ։

—Խե՜ղճ պարոն... Ա՜հ... կը ցաւիմ իւր վրայ, շատ կը ցաւիմ։

—Դուք կը հեգնէք, պարո՛ն, ըսաւ Բասքալ. բայց ես կրնամ երդնուլ թէ պառոնն այս միջոցիս ստակի նեղութիւն ունի...։

—Զարմանալի՜ բան.... Մարդ մը որ եօթն ութ միլիոնի տէր է...։

—Տասն ըսէք, մի՛ վախնաք...։

—Երբեմն ի՛նչ մեկնութիւն պէտք է տալ այս ըրածին, գոչեց մարքիզը, պարզապէս խայտառակութիւն է, նողկալի վատութիւն մ'է, և պէտք է խիստ պատիժ մը տալ այդ պարոնին...։

«Այո՛, ներելի չէ բնաւ պատուաւոր անձի մը քթին խնդալ այդպիս խաբելով...։ Եթէ անկեղծաբար «ոչ» ըսէր ինձ, ես ալ ճարը կը գտնէի, և այսպէս տագնապի մէջ չէի իյնար, որուն մէջէն չեմ գիտեր թէ ինչպէս պիտի ելնեմ.

«Այս իրիկուն պարտք մ'ունիմ վըճարելիք, նուիրական պարտք մը որ չի կրնար ետ ձգուիլ, վասն զի խաղի պարտք է.

—Հարիւ՞ր հազար ֆրանքի։

—Ո՛չ, քսանհինգ հազարի...։

—Եւ դուք, պարո՛ն մարքիզ, հարուստ մարդ, այդչափ անհանգիստ կ'ըլլաք այդ չնչին գումարին համար, զոր ով և ըլլայ, կրնայ փոխ տալ ձեզ....

Պ. Վալորսէ հեգնական սուլով մ'ընդմիջեց Բասքալի խօսքը.

Թարգմ. Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

(Շարունակելի)